

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1879. Andra Kammaren. N:o 35.

Lördagen den 5 April.

Kl. 11 f. m.

Herr vice Talmannen ledde i detta sammanträde Kammarens förhandlingar.

§ 1.

Justerades de i Kammarens sammanträden den 27 och 29 nästlidne Mars förda protokoll.

§ 2.

Upplästes ett till Kammaren inkommet, så lydande sjukbetyg:

Att ledamoten af Riksdagens Andra Kammare, Herr *A. Bengtson*, som lider af artikulär rheumatism, är sängliggande sjuk, intygar:
Stockholm den 4 April 1879.

C. M. Groth.

M. D.

§ 3.

Fortsattes den i Kammarens senaste sammanträde började öfverläggningen rörande *punkten 13* i Bevillnings-Utskottets betänkande N:o 6, angående tullbevillningen.

*Om förhöjd
tull å silke,
siden och
sammet.
(Forts.)*

Ordet lemnades, enligt förut skedd anteckning, åt

Friherre Fock, som yttrade: Den talare på uplandsbänken, som vid förra sammanträdet hade ett anförande i denna fråga, fälde dervid några yttranden, som jag skall be att få i korthet bemöta. Han kritiserade först och främst Utskottet skarpt för den inkonseqvens, hvartill det, efter hans förmenande, skulle hafva gjort sig skyldigt, i det att Utskottet uti en föregående fråga — den som, i fall jag rätt

Om förhöjd
tull å silke,
siden och
sammet.
(Forts.)

uppfattade honom, förekom på sidan 5 i betänkandet — afstyrkt den föreslagna förhöjningen af tullen på bijouterivaror, ibland annat, på den grund, att dessa varor icke i någon nämnvärd mån äro föremål för inhemsk tillverkning, och sedermera i nu föredragna punkt afstyrkt den föreslagna förhöjningen i tullen på sidenvaror på den grund, att en sådan förhöjning endast eller åtminstone hufvudsakligen skulle blifva en skyddsåtgärd till förmån för den inhemska sidenfabrikationen. Jag finner icke någon stor inkonsequens ligga uti dessa begge tillstyrkanden. Utskottet har nemligen, såsom synes, ansett höfligheten fordra, att hvarje motionär för sig blir besvarad. Den motionär, hvars förslag behandlas å pag. 5 i betänkandet, hade föreslagit förhöjning i tull på bijouterivaror för att derigenom bland annat åstadkomma skydd för den inhemska tillverkningen. Om, då Utskottet bland andra skäl för sitt afstyrkande — jag säger *bland andra*, ty, det var icke det enda skälet — anförde att bijouterivaror icke i någon nämnvärd grad äro föremål för inhemsk tillverkning, så synes mig detta vara ett ganska antagligt skäl gent emot motionären, som väl egde rätt att få svar på sin framställning. I nu förevarande motioner om förhöjd tull på sidenvaror har deremot alls icke varit tal om beredande af skydd för den inhemska tillverkningen utan endast om åstadkommande af ökade statsinkomster. Och Utskottet har i denna fråga förklarad, att visserligen genom en förhöjning i tullen å silkesvaror, derest förhöjningen stannade vid någorlunda måttliga belopp, ökad statsinkomst skulle kunna vinnas, men att beträffande det ena af de väckta förslagen detsamma hufvudsakligen endast skulle blifva en skyddsåtgärd till förmån för den inhemska fabrikationen; och hvarom *denne* motionär ej talat. Mig förefaller det således, att den omordade inkonsequensen icke är af någon så synnerligen nämnvärd beskaffenhet, och jag skulle icke heller hafva upptagit Kammararens tid med besvarandet af denna mindre väsentliga fråga, om det icke hade varit en annan omständighet, som många gånger förekommit, rörande hvilken den värde talaren på upplandsbänken också gifvit mig anledning att få yttra några ord.

Han kastade, såsom det föreföll mig, en saknadens blick tillbaka på den gamla goda tiden. Blicken föreföll mig såsom en saknadens, därför att han sade att efter denna tid hafva — såsom orden föllo — dessa varor blifvit allt sämre och sämre. Men, mine herrar, jag undrar om icke detta är ett uttryck af någonting mycket vanligt, äfven inom andra områden, att nemligen, i den mån man blir något äldre, tycker man äfven i allmänhet, att allt det gamla var så bra, och att allt det nya är så dåligt; man glömmer så lätt den gamla tidens vedermödor under trycket af den närvarande tidens; man kommer så väl i håg allt hvad den gamla tiden hade godt, och vid sidan af dagens mödor och bekymmer sjunker äfven dagens goda i skuggan. Jag minnes också den der gamla tiden, och jag har den mindre afundvärda förmånen att säkerligen minnas längre tillbaka än den ärade talaren på upplandsbänken. Jag kommer ännu i håg den tid, då införsl af slätt siden var absolut förbjuden, men jag kan försäkra, att det oaktadt det visserligen icke var brist på dåligt siden, och detta

äfvén af svensk tillverkning. Jag mins också från denna tid och äfvén senare, då införsel var tillåten, ehuru mot höga tullsatser, den massa af olaglig införsel, som då förekom, en väg på hvilken då så väl sämre som bättre varor af detta slag arbetade sig in i landet.

Samme värde talare yttrade också, att den svenska industrien kan väl uthålla täflan med den *goda* utländska fabriksindustrien, men icke med den *dåliga*. Tro herrarne likväl verkligen, att man genom höjda tullsatser skulle skydda sig mot den dåliga industrien, i synnerhet i fråga om dessa varor? Mig förefaller det, som om så icke skulle vara fallet. Dessa dåliga och derigenom äfvén billiga varor arbeta sig nog in i landet i alla fall, om ej på laglig så på olaglig väg, hvar till de höga tullsatserna naturligen uppmuntra. Så länge allmänheten vill köpa billiga och dåliga varor, ligger det i industriens natur, att lika länge skall den fylla allmänhetens kraf i detta hänseende, och får man dem icke från utlandet, så produceras de nog i stället inom landet. Jag känner också den svenska industrien och aktar den högt, men icke så att jag ej tror den om att äfvén kunna åstadkomma dåliga varor.

Jag öfvergår nu till motionerna. Dessa motioner, hvilka afsett att åstadkomma en ökad statsinkomst, har Utskottet afstyrkt. Den ene motionären har nemligen föreslagit en tullförhöjning af 50 procent för siden och sammet, under det han ansett, att det råa silket fortfarande skulle vara tullfritt. Svårligen lär man på det sättet åstadkomma någon ökning i statsinkomsterna, utan följden skulle, efter mitt förmenande, endast blifva en ökad tillverkning af siden inom landet samt ett förhöjdt pris å färdiga sidenvaror till fördel för fabrikanten, enär naturligtvis införseln af färdiga sidenvaror minskades och detta sannolikt till en sådan grad, att, om icke ett nedgående i statsinkomsterna inträdde, det åtminstone, såvidt jag tror, icke blefve någon förhöjning. Resultatet af en sådan åtgärd skulle således icke blifva något annat än ett förhöjdt pris för konsumenterna, utan någon ökad inkomst för statsverket, och det är bland annat af detta skäl, som Utskottet ej ansett sig böra understödja ett dylikt förslag.

Den andre motionären har föreslagit en förhöjning i tullen på så sätt, att den skulle bestämmas efter varans värde. Men, huru rättvis en dylik förtullningsgrund än kunde vara, så möta likväl härvid så stora praktiska svårigheter, att detta sätt att gå till väga temligen allmänt blifvit öfvergifvet. Dessutom skulle hans förslag, åtminstone efter dess enklaste tolkning, ytterligt försvåra tillverkningen af sidenvaror inom landet. Medgifvas måste dessutom, att en förtullning efter värdet icke kan erbjuda något skydd mot införsel af dåliga varor, ty dessa komma just att draga den lägsta tullsatsen.

Utskottet har därför icke kunnat tillstyrka bifall till dessa motioner. Men — har man sagt — hvarför har icke Utskottet begagnat sin egen motionsrätt och föreslagit en sådan förhöjning å införseltullen å sidenvaror, att man derigenom kunnat få en ökad statsinkomst, helst Utskottet medgifvit, att sådant vore möjligt. Är det — frågar en talare — fruktan för Frankrikes onåd, som härifrån afhållit Utskottet? Jag eger i detta hänseende icke att svara för Utskottet i dess helhet

*Om förhöjd
tull å silke,
siden och
sammet.
(Forts.)*

*Om förhöjd
tull å silke,
siden och
sammet.
(Forts.)*

utan blott för mig sjelf; och i detta afseende får jag gifva den ärade talaren i viss mån rätt: jag har vid frågans bedömande tagit hänsyn till den franska handelstraktaten och fruktat, att man genom den föreslagna åtgärden skulle äfventyra de fördelar, som nämnde handels-traktat tillskyndar vårt land.

Den talare, som näst före mig hade ordet, visade med siffror af hvilken betydelse exporten till Frankrike af några bland våra förnämsta stapelartiklar, såsom jern, trä och spanmål, varit. Denna utförsel uppväger flere gånger införseln till vårt land af franskt siden och vin, å hvilka artiklars lätta afsättning fransmännen naturligtvis göra det största afseende. Jag har för min del fruktat för att, under det traktaten ännu eger bestånd, i detta hänseende vidtagna några förändringar, hvarigenom de stora fördelar, vår export på Frankrike medför, skulle kunna äfventyras; och jag har trott att, under det frågan är under utredning, det vore klokare och försigtigare att afvakta denna utredning, innan man fattade beslut i en så verklig och vigtig och betydelsefull fråga.

Här har inom Kammaren yrkats återremiss. Jag ber att få fästa uppmärksamheten på att, sedan Första Kammaren i frågan fattat beslut, en återremiss från denna Kammare icke kan tjena till mycket, enär Kammaren skyndsamt återfår frågan med anmodan att fatta beslut. För Kammaren återstår således, efter min uppfattning, ingenting annat än att i dag eller om några dagar fatta definitivt beslut. Vill Kammaren äfventyra förmånen af en betydlig export af jern, trä, samt våra öfriga förnämsta exportartiklar på Frankrike; vill Kammarren framkalla ett förhöjdt pris på sidenvaror inom landet, utan att vara förvissad om att derigenom åstadkomma någon nämnvärd ökning i statsinkomsterna; vill Kammaren lägga ett ökad premium på luren-drejeriet med dessa varor, som därför så väl lämpa sig -- vill Kammarren allt detta, då har Kammaren antingen att bifalla någon af motionerna eller ock att på rak arm formulera nya tullsatsar å ifrågavarande varor. Vill Kammaren deremot lugnt afvakta den sakkunniga utredning, som kan vara att förvänta från de män, som hafva att utarbета förslag till ny tulltaxa i alla dess delar, då har Kammarren att antaga Utskottets förslag, till hvilket jag vågar tillstyrka bifall.

Herr Hammarskjöld: Jag kunde egentligen icke behöfva yttra mig efter det utmärkta anförande, som Kammaren nyss hört; ty hvad jag hade ärnat säga har redan till största delen blifvit yttradt af den ärade talaren, som näst före mig hade ordet. Äfven jag hade nemligen för afsigt att påpeka den stora export af trä och jern, som eger rum på Frankrike och som genom ett handlingssätt från Sveriges sida, hvarigenom den med Frankrike bestående traktaten blefve ointetgjord, skulle i högsta grad äfventyras, till gagn för våra konkurrenter men till skada för vårt land. Det talas här mycket och med skäl om den svåra ekonomiska ställning, hvori landet för närvarande befinner sig. Kan det då vara välbetänkt att under sådana förhållanden, då man har svårt att annat än till ytterst tryckta pris vinna afsättning för detta jern och trä, som landet producerar, handla på sådant sätt, att

derigenom en af våra förnämsta exportorter skulle stängas för oss. Denna Kammare, som eljest vill afhjelpa den nöd, hvori vi lefva, kan väl icke vilja föröka denna nöd genom ett dylikt handlingssätt. Och för hvad ändamål? Jo för att *möjligen* erhålla en ökad tullinkomst — ett ändamål, hvilket på sätt den siste talaren anmärkte, ganska lätt kan komma att förfelas. Den tullinkomst, som belöper på siden, uppgår enligt Kommerskollegii berättelse år 1877 till cirka 180,000 kronor. Femtio procent förhöjning deraf skulle således utgöra 90,000 kronor. Till detta belopp skulle den åsyftade förhöjningen i lyckligaste fall uppgå. Och jag hemställer, om det kan vara skäl att för ett så jemförelsevis ringa belopp äfventyra att ytterligare öka den grufligt tryckta ställning, hvori våra förnämsta exportartiklar för närvarande befinna sig. Jag kan icke tro, att Kammaren skulle vilja inslå på en sådan bana; och förenar mig för min del i den siste talarens yrkande om bifall till Utskottets förslag.

*Om förhöjd
tull å silke,
siden och
sammet.
(Forts.)*

Herr Lönegren: Vid förra sammanträdet meddelade Herr Biesert några uppgifter, angående våra handels- och sjöfartsförhållanden med Frankrike, och ville med dessa uppgifter bevisa, att den med Frankrike ingångna handels- och sjöfartstraktaten vore af mycket mera vigt och betydelse för vårt land än för Frankrike. Han stödde dessa uppgifter på värdet af Sveriges export och import och anförde, hurusom den förra uppgått till värde af 25 millioner och den senare till något öfver 9 millioner kronor. Jag ber få meddela, att dessa uppgifter, som äro hemtade ur Kommerskollegii berättelse för år 1877 angående utrikeshandeln, nog äro i viss mån riktiga, men de bevisa i detta fall icke hvad de skulle bevisa, men väl att den officiella statistiken stundom kan missleda i stället för att upplysa.

Sveriges export på Frankrike består till hufvudsaklig del af trä, jern och hafre och måste gå till följd af varans beskaffenhet *direkt*, och värdet af denna export kan således anses vara, så vidt möjligt är, exakt angifvet. Annat är deremot förhållandet med importen. Äfven den går visserligen *till en del* direkt till Sverige från åtskilliga franska hamnar, såsom Marseille, Cette, Bordeaux, Nantes och Havre, och denna import är det som Kommerskollegium i sin berättelse upptagit och Herr Biesert uppgifvit, men importen af sidenvaror samt andra mode- och lyxartiklar från Paris, Lyon med flera orter inkommer icke direkt; den hitkommer öfver Lübeck, Köpenhamn, Fredrikshamn och engelska hamnar samt figurerar i uppgifterna å importen från dessa länder och hamnar. Jag tror således ej att man kan rätt bedöma saken efter de statistiska uppgifterna angående import och export. Importen från Lybeck uppgår till 39 millioner kronor, från Danmark till 49 och från England till 89 millioners värde, och af dessa summor representera en stor del franska varor, men värdet å dessa varor kan omöjligen uppgifvas, men deremot ber jag få nämna, att den vinst franska handelstraktaten tillskyndat Sverige är af en stor författare, Herr Rydqvist, beräknad till nära 110,000 kronor, medan den förlust traktaten för Sverige medfört genom nedsatta tullafgifter beräknats till 2,600,000 kronor. Om man jemför värdet af exporten till Frank-

*Om förhöjd
tull å silke,
siden och
sammet.
(Forts.)*

rike och den till England, så uppgår den förra till endast 25 millioner, men den senare till 117 millioner.

Angående den föreslagna förhöjningen i tullen å sidenvaror, kan jag icke underlåta att uttala den åsigten, att tullen å siden och sammet samt andra lyxartiklar af silke synes mig vara orimligt låg, särdeles vid jembförelse med tullsatserna å en mängd artiklar af allmän förbrukning. Jag skall således ingalunda hafva något emot en förhöjning af tullen derå, när förhållandena en gång så medgifva, det vill säga när nyssnämnda traktat upphört att vara gällande; och jag får erkänna, att jag längtar efter den stund, då vi i detta hänseende icke längre hafva våra händer bundna. Någon tull på råsilke tror jag icke under närvarande förhållanden böra ifrågakomma.

Herr Hedlund: Jag ber till en början att få nämna, att när Kammaren vid behandlingen af föreliggande betänkandes första punkt beslutat tillsättande af en komité för åstadkommande af en närmare utredning af hit hörande förhållanden, följden häraf väl borde hafva blifvit den, att man hänskjutit utredningen af alla de under de följande punkterna förekommande frågor till denna komité, så att man nu lagt dessa punkter å sido. Ty jag kan icke förklara, huru man skall med sakens goda ordning kunna förena, att man under ena dagen beslutar hos Kongl. Maj:t begära tillsättande af en komité för åstadkommande af en sakrik utredning och sedermera den andra dagen på rak arm fattar beslut öfver just de frågor, som skulle utgöra föremål för komiténs verksamhet. Ett sådant tillvägagående synes mig föga följdriktigt. Det föranleder mig emellertid till framställandet af den frågan, hvad egentliga meningen kan hafva varit med den i debattens elfte timme föreslagna och af Kammaren med så stor majoritet beslutade nya komitén. Jag är icke okunnig om, att det varit många gissningar i detta fall. Man har frågat: Är det verkligen en tullkomité förslaget gäller? I sådant fall hade man ju i afseende på behandlingen af detta betänkande tillvägagått med den konsekvens jag nämnt. Man har vidare frågat, om under detsamma doldes något politiskt syfte. Äfven derom sväfvar man i okunnighet. Slutligen har man stannat vid den uppfattningen, att förslaget vore ett uttryck för den benägenhet för stora komitéer, som skulle råda i hufvudstaden och som skulle lemna tillfälle för åtskilliga embets- och tjenstemän i vissa grader att för en längre tid komma ifrån sina mer eller mindre ansträngande tjensteförättningar och få hvila sig i en komiténs lugna sköte. Men äfven denna förklaring torde vara föga tillfredsställande — åtminstone gent emot sjelfva förslagsställaren, hvilken väl icke för sin egen person skulle kunna eftersträfvat ett sådant uppdrag, då han redan förut innehar tvenne viktiga befattningar jemte den att vara ledamot af denna Kammare. Som vi veta, har man nemligen vid riksdagen beträffande honom lika väl som angående åtskilliga andra begått den inkonsekventa handlingen, att samma afdelning af Riksdagen, som vid embetsverkens omorganisation ifrigt påyrkat, att ingen embets- eller tjensteman skulle få innehafva två befattningar, vare sig i statens eller enskild tjenst, likväl icke tvekat att tilldela honom

ansvarsfulla uppdrag inom den ena eller andra af de under Riksdagen omedelbart lydande inrättningar med rätt att samtidigt bibehålla sin egentliga tjänstebefattning. Jag tror således icke, att denna förklaring i sjeifva verket håller streck, oaktadt det vore ursäktligt, om man inom hufvudstaden hyste ett sådant sträfvande, då man känner den stora frikostighet, hvarmed Riksdagen under en lång följd af år tillsatt och bekostat dessa komitéer. Det har för mig uppgifvits, att till exempel under förra året icke mindre än 13 komitéer varit i verksamhet; och oaktadt jag icke varit i tillfälle att i Statskontoret derom taga kännedom, lär likväl den uppgiften ej vara allt för öfverdrifven, att statsverkets utgifter för dessa komitéer årligen uppgått till närmare hundra tusen kronor, hvilket på 25 år uppgått till millioner. Naturligtvis är denna komitéverksamhet sådan, att, utom det att den har vissa utmärkelser i sitt sköte för de ledamöter som deri insättas, den tillika erbjuder embetsmännen i Stockholm säskilda fördelar, och deraf låter det ock förklara sig, om desse tjänstemän skulle med begärlighet omfatta hvarje anledning till bildande af dylika komitéer.

Nu vill jag emellertid lemna alla dessa olika förklaringar, angående det egentliga syftet med komiténs tillsättande, och stanna på den basis, på hvilken Riksdagens Andra Kammare stält sig, genom att såsom sitt beslut antaga det sålunda väckta förslaget om tillsättandet af samma komité. Det har härvid icke kunnat undgå att väcka min förvåning, att hvarken förslagsställaren eller någon annan i denna Kammare vid den fortsatta behandlingen af betänkandet ifrågasatt, att de återstående punkterna i betänkandet skulle till den beslutade komitéen öfverlemnas, innan Riksdagen med de der förekommade frågor tager någon befattning. Men då jag för min del icke deltagit uti beslutet angående komiténs nedsättande, anser jag mig ock för min del oförhindrad att taga de särskilda punkterna i öfvervägande och vill således nu yttra några ord om den punkt som nu är i fråga, icke därför att jag tror, att densamma skall komma att röna något särskildt motstånd, utan emedan, då vi äro vana vid öfverraskningar, det icke kan skada att angifva alla de skäl, som kunna tala för den af Utskottet i denna fråga uttalade, från motionärernes mening afvikande åsigt.

Jag fäster mig nu först vid hvad den siste talaren nämnde, då han upptog till bemötande de af en annan talare anförda beräkningar öfver de fördelar och olägenheter, som den franska handelstraktaten medfört för vårt land, fördelarne nemligen för vår exporthandel och olägenheterna med hänsyn till importen. Det har af talaren ganska riktigt anmärkts, att en del franska artiklar importeras på indirekt väg genom Tyskland och andra orter. Detta gäller äfven importen af *siden*, och dermed torde då de farhågor mista något af sin kraft, hvilka uttalats därför, att vi få öfver oss allt för dåliga *tyska* sidenvaror. Ty de äro ju, enligt talarens egen uppfattning, i väsentlig mån franska, äfven då de komma oss till handa öfver tyska hamnar.

Då man emellertid vill reducera siffrorna af vår import från

Om förhöjd tull å silke, siden och sammet.
(Forts.)

Om förhöjd
tull å silke,
siden och
sammet.
(Forts.)

Frankrike ock sökt visa, att de i förhållande till vår export icke betyda något, ja, då man åberopat Rydqvist och med stöd af honom påstått, att allt hvad vi vunnit genom den franska handelstraktaten endast utgjort på exporten 190,000 kronor jemte befrielse från tonnageafgiften, men att vi deremot på importen åsamkats en förlust af 2 millioner, så ber jag att få erinra derom, att en väsentlig fördel af traktaten för Sverige består, utom i befrielse från tonnageafgiften, i den stora utveckling, som Sveriges och Norges *sjöfart* vunnit efter traktatens avslutande. Vinsten består således icke endast i dessa 190,000 kronorna utan jemväl i de frakter, som kommit dessa länders fartygsegare till godo, och som Rydqvist i sina beräkningar icke upptagit.

Lika litet kan jag fatta påståendet, att importen skulle hafva medfört en förlust af två millioner. Ty äfven om de nedsatta tullafgifterna å franska artiklar kunnat sammanräknas till ett belopp af två millioner kronor, så kan jag omöjligen betrakta detta såsom en förlust för vårt land, då siffran endast visar beloppet af minskad beskattning för konsumenterna.

Talaren på uplandsbänken ordade under förra sammanträdet om det oskyldighetens tillstånd, hvori sidenfabrikationen befann sig å den tid, då den var omgärdad af protektionismens förbudstullar, och han anförde såsom *ett* exempel på yttringarne deraf, att silket då vid färgningen plögade tillsättas med bly och jern, hvarigenom varan blef mycket tyngre än silke. För min del kan jag icke anse denna förfalskning såsom något bevis på oskuldstillstånd, den skulle väl snarare kunna ställas fullt upp i jembredd med en försämring af sidenvarufabrikat, som nu mycket öfverklagas. Den värde talaren glömde emellertid, att denna förfalskning icke var den enda yttringen af det då rådande oskyldighetstillståndet; han glömde bland annat nämna dessa smuglingar, som på den tiden bedrefvos i sådan skala, att äfven svenska sidenfabrikanter funno med sin fördel förenligt att deri deltaga. Jag tror, att man icke får såsom falsk anse ens den uppgiften, att vid den tiden funnos svenska fabrikanter, som i Lyon bestälde sidenvaror försedda med deras egna fabriksmärken, och hvilka varor derefter smugglades in och föryttrades såsom inhemskt fabrikat; och jag torde icke behöfva nämna alla dessa verkningar i öfrigt, som smuglingen medförde, med dessa förhatliga razzior i handelsbodarne m. m., som ännu kvarleva i minnet. Vi, som minnas dem, lära icke vilja hänföra den tid, som då var, till oskyldighetens tillstånd.

Här har vidare talats om, att, derest våra kommissarier, vid avslutandet af ofta nämnda traktat, strängt hållit på Sveriges rätt och bästa, så skulle nu tullen å ifrågavarande artikel varit 3 kronor i stället för 1 krona 50 öre per skålpundet. Jag är i tillfälle upplysa, att jag hade ett samtal med den ene af kommissarierna kort efter franska traktatens antagande, och han omtalade, huru man på den svenska sidan höll på dessa tre kronor, men att de mötte ett öofverstigligt hinder från den franska sidan, icke, sade de franska kommissarierna, för den obetydliga försäljning vi hafva till Sverige och Norge, ty den väger ingenting vid vår tillverkning, men derfor att det skulle

inverka på alla traktater med de stora länderna, om vi till ett så lågt belopp nedsatte tullen på siden. De skulle säga: "hvarför skola Sverige och Norge vara mera gynnade än vi? Och vi kunna icke heller inför franska nationen stå till svars med en så liten sidentull, då vi gjort sådana stora koncessioner till Sverige och Norge i dess sjöfart i öfrigt."

Här har talats om varornas försämring på senare tider, och jag tror att det är en allmän klagan. Äfven våra damer klaga öfver försämrade sidentyg, och jag tror, att om de här hade rösträtt, hvarom talades för några dagar sedan, de gerna skulle vara med om en utväg, som kunde bringa saken till en bättre ordning. Men om våra damer blefvo upplysta om rätta förhållandet, skulle de icke vilja vinna denna fördel genom förhöjda tullar, hvarigenom just försämringarne åstadkommas. Ty om det är så, att en god och solid vara väger mycket, såsom fallet är med siden, och tullen är lika på den goda och dåliga varan, är det klart, att man med höjda tullsatser uppmuntrar den *sämre* tillverkningen. Man invänder härtill: låtom oss därför få värdetullar på varan. Det har redan af en föregående talare blifvit kategoriskt nämndt, att det möter en stor praktisk svårighet med sådana värdetullar, men jag föreställer mig, att mängden i denna Kammare lutar starkt åt den sidan, och att man icke gör klart för sig, huru stor svårigheten är. Jag tillåter mig därför upptaga Kammarens tid med att nämna ett par fakta. När man har haft värdetullar, har man medgifvit, att köpmännen skulle i tullkammaren få uppgifva, hvad varan var värd. Men hvem kunde kontrollera, att köpmannen lemnade rigtiga uppgifter? Man sökte visserligen på det sättet hindra honom från att sätta priset på varan för lågt, att man tillät hvem som helst att köpa varan till samma pris, han åsatt den. Men all den harm och alla de svek, som häraf följde, tror jag är i färskt minne; blott ett enda exempel ber jag att få erinra om, hurusom franska vensterhandskar förtullades i en stad och högerhandskar i en annan — alla andra exempel att förtiga.

I Amerika har man gått en annan väg. Der har man besvurna fakturor från afsändarne. När man kommer till en amerikansk hamn med varor, skall köpmannen visa en edligen bekräftad faktura från afsändaren. Jag har en gång talat vid en engelsk köpman och frågade honom: huru kunnen I gå ed på dessa fakturor med så många olika artiklar? Han svarade: "vi besvärja dem icke — Men I måsten ju göra det för att få föra in edra varor", invände jag. "Ja visserligen", svarade han, "men för det ändamålet hafva vi våra "svärjare", som besvärja våra fakturor. Vi slå oss tillsammans tre eller fyra och hafva karlar, som aflägga eden". — Huru man vänder sig i denna sak, skall man således finna, att införandet af värdetullar möter, såsom en föregående talare sagt, praktiska omöjligheter.

Nu är frågan: är det verkligen af nöden att höja skyddstullen för sidenfabrikat? Det har, såsom förut riktigt anmärkts, icke varit motionärernes syfte att skydda sidenindustrien i vårt land, utan att skaffa ökade inkomster åt statsverket. Detta mål är riktigt från flera synpunkter och må gerna vinnas genom tull på lyxartiklarnes område,

Om förhöjd
tull å silke,
siden och
sammet.
(Forts.)

Om förhöjd
tull å silke,
siden och
sammel.
(Forts.)

och jag skall vara den förste att vara med om att rösta för en beskattning, som drabbar sådana artiklar, men det är icke säkert, såsom äfven af en talare blifvit anmärkt, att förslaget skulle leda derhän, derest man ej på samma gång höjer tullen på *silke*. Om man åter gör detta, utan att i samma mån höja tullen å sidenvaran, skall detta verka ej fördelaktigt utan *menligt* på fabrikationen i vårt land.

En talare har nämnt, att *skyddstullen* på siden är för låg, och att det skulle vara önskligt, om den höjdes. Det är mot denna synpunkt jag ber att få nämna, att vi i Sverige icke hafva mera än två sidenfabrikanter, och att det torde varit skäl, att desse först gjort en framställning om en förhöjning i tullen. Men när man icke från dem har hört någon framställning, och det äfven torde vara svårt för dem, som äro millionärer, åtminstone den ene af dem, att komma med en sådau framställning, och jag tviflar på att de någonsin göra det, tror jag icke det är skäl att höja tullen i protektionistisk riktning.

Jag tviflar äfven på, såsom nyss sades, att det, från statsfinansiell synpunkt sedt, skulle leda till något resultat, derest man icke på samma gång höjde i samma mån tullen på *silke*, hvilket åter skulle skada, men ej gagna den inhemska tillverkningen.

Jag yrkar derfor bifall till Utskottets förslag, med tilläggande endast med anledning deraf att man åberopat, hurusom Frankrike skyddar sin sidentillverkning genom tullar, att, såsom man ser af tidningarne, gent emot den protektionistiska rörelse, som föregår i Frankrike, sidenfabrikanternes och sidenhandlarnes syndikat i Lyon stält sig i spetsen för en rörelse att *hindra* en höjning af införseltullen på siden i Frankrike.

Herr Liss Olof Larsson: Då jag vid denna punkt kommer att i viss mån biträda motionärernes framställningar, sker detta utslutande ur synpunkten af att staten behöfver inkomster, och att, enligt min tanke, siden är en vara, på hvilken man utan skada kan lägga tull, enär nemligen siden icke är någon nödvändighetsartikel. Då vi i senaste plenum höjde tullen på läder, som förbrukas af alla, skulle det också, synes mig, se ganska besynnerligt ut, om vi nu, då fråga är om siden, sade: nej, å siden går det icke an att höja tullen, ty siden måste vara så billigt som möjligt.

Man säger visserligen, att om vi skulle höja tullen på siden, skulle detta försvåra exporten af våra varor till Frankrike, enär vi i så fall skulle få betala tull för de varor, vi exporterade dit, men för min del förstår jag icke detta sammanhang. Så snart det hos oss är fråga om att höja tullen på en vara, bemöter man städe ett sådant förslag dermed, att detta helt enkelt vore att fördyra varan för konsumenten, hvilken då finge betala varan så mycket högre som det belopp, hvartill tullen uppgår, hvaremot utländingen, som till oss importerar varan, icke finge ett öre mindre för sin vara än förut. Det är, säger man, förbrukaren inom landet, som utslutande får betala den förhöjda tullen. Men när det blir fråga om att Frankrike skall höja sina tullar, då är det icke den franske förbrukaren, som får betala denna förhöjning, utan vi, som ditskicka varorna. Jag

kan deremot för min del icke inse annat än att, om hos oss det är förbrukaren, som får betala tullförhöjningen, medan försäljaren får lika betaldt för sin vara som förut, måste väl samma förhållande ega rum äfven i andra länder. Således är det väl antagligt, att, om tullen på trävaror höjes i Frankrike, vi komma att få sälja våra trävaror dit för samma pris som förut. men att deremot de franska förbrukarne få för dessa varor betala så mycket högre pris som den tull, hvarmed varorna komma att beläggas. Jag vet icke, om denna sats är riktig, men åtminstone måste väl förhållandena i detta afseende gestalta sig lika i ena landet som i det andra.

Dessutom tillkommer en annan omständighet. Här har i Kam-maren till oss utdelats en tablå, deri upptagits både Sveriges, Frankrikes och några andra länders tulltaxor. Jag har af dem icke kunnat se, att t. ex. i Frankrike införseln af trävaror från Amerika är belagd med högre tull än från Sverige, och icke heller, att der är högre tull å varor, importerade från Danmark, än å varor, som från Sverige införas. Det oaktadt har Danmark högre tull å siden än Sverige; och Amerika har, som bekant, högre tullar såväl å denna som en hel mängd andra varor. Dessa länder hafva alltså, såvidt jag kan se, samma förmåner vid exporten till Frankrike som Sverige nu har, utan att därför hafva lemnat Frankrike fördelar i samma utsträckning, som vi det gjort; och således ser det ut, som de fördelar, vi köpt oss, genom att låta binda våra händer, icke skulle vara så synnerligt stora. Jag föreställer mig också, att de varor, Frankrike importerar från Sverige, äro för Frankrike mera nödvändiga, än de varor, som från Frankrike hit importeras, äro för oss. Trä- och jernvaror äro nemligen våra hufvudsakliga exportartiklar till Frankrike, och det torde icke kunna bestridas, att dessa varor äro mera att anse såsom nödvändighetsartiklar än siden och vin, som vi taga från Frankrike. Jag skulle således tro, att vi för kunna undvara Frankrikes varor än Frankrike våra.

För att ytterligare skrämman oss framkommer man äfven med den gamla busen: lurendrejeri; hjälper intet annat, måste det hjälpa, tänker man väl. För min del hyser jag emellertid nog stor aktning äfven för vår kustbefolkning för att tro den söka hvarje tillfälle att bedraga staten. Dessutom borde väl, då i Danmark tullen å silke utgör 3 kronor 40 öre och i Frankrike 3 kronor 67 öre per skålpund, ännu i dessa länder och i synnerhet i det senare landet, som på flere sidor är omgifvet af land, förekomma sådant lurendrejeri; men härom har man dock icke hört talas. Jag tror således icke, att man ur sådan synpunkt bör vara rädd att bifalla en tullförhöjning.

Jag slutar såsom jag började mitt anförande dermed, att, då vi för ett par dagar sedan höjde tullen å läder, skulle det se temligen illa ut, om vi nu afsloge en framställning om förhöjning af tullen å siden, ehuru denna vara — jag vågar påstå det — nästan uteslutande förbrukas af de mera bemedlade. Nu har man visserligen anmärkt, att, om man bifölle den ena af de i ämnet väckta motionerna i oförändradt skick, skulle sådant blifva till stort förfång för siden-industrien i landet, under det att, om man bifölle den andra, detta

*Om förhöjd
tull å silke,
siden och
sammet
(Forts.)*

Om förhöjd
tull å silke,
siden och
sammet.
(Forts)

skulle vara till onödigt tunga för förbrukaren. Såvidt jag kan finna, kunna dock dessa olägenheter lätt afhjelpas genom att sätta tull jemväl å rått, ofärgadt silke. On man t. ex., såsom nu blifvit föreslaget, höjde tullen med 50 procent sålunda, att tullen på färgadt silke, som nu är 40 öre per skålpund, höjdes till 60 öre, och rått, ofärgadt silke, som nu är tullfritt, belades med en tull af 20 öre per skålpund, blefve skilnaden i tullafgifter för färgadt och rått, ofärgadt silke alldeles lika stor som nu, och man skulle i så fall undvika de svårigheter, som för Utskottet varit af sådan betydelse.

Mitt förslag går således ut på att tullen för nu ifrågavarande artiklar höjes på det sätt, att den blifver för

Silke

rått, ofärgadt	1 skålp.	20 öre
färgadt	1 "	60 "

Spetsar m. m.

Spetsar, uddar och blonder:

silkes- och linne-, med eller utan blandning af annat ämne	1 skålp.	2: 25 öre
andra slag	1 "	1: 50 "

Väfnader, hel- och halfsiden

helsiden:

felb och plys	1 skålp.	1: 50 öre
andra slag, guld- och silfvertyg derunder in- begripna	1 "	2: 25 "
Ann. Sammet — — — bomull.		

halfsiden:

felb och plys äfvensom filter	1 skålp.	1: 50 öre
andra slag	1 "	1: 50 "

Detta är, som Herrarne finna, en förhöjning af femtio procent. Samma förhöjning är också af en motionär föreslagen. Jag anhåller hos Herr Talmannen om proposition på bifall till detta mitt förslag.

Häruti förenade sig Herr *L. J. Larsson*.

Herr Themptander: Då jag för ett par dagar sedan hade ordet vid föredragningen af första punkten i detta betänkande, uttalade jag mig såsom bestämdt hyllande den åsigt, att man måste vara mycket varsam, när det gäller partiella ändringar i tulltaxan, och jag sökte dervid anföra några skäl för denna min åsigt, bland annat det, att vid förslag om ändring af tullsatserna för en artikel det icke alltid

händer att en dylik fråga kan betraktas fristående, utan måste ses i sammanhang med åtskilliga andra frågor. Af hvad jag sålunda uttalat följer ju, att i de fall, der ett dylikt sammanhang förefinnes, jag icke kan vara sinnad med min röst medverka till några partiella rubbningar i tulltaxan. Möjligen skulle jag, äfven om jag icke såsom nu skett, blifvit direkt uppfordrad af en talare på göteborgsbänken, i alla fall hafva begärt ordet i denna fråga, för att, med stöd af hvad jag förra gången anförde, uttala min uppfattning om olämpligheten af att nu besluta några ändringar i tullsatserna å ifrågavarande artiklar, men om jag åter icke begärt ordet, hade det helt enkelt berott derpå. att jag velat göra mig till en regel att icke besvara Kammaren med något yttrande i de fall, der jag icke har att anföra något annat än hvad förut under diskussion i Kammaren uttalats, och i detta fall hafva åtskilliga talare, vida bättre än jag kunnat göra, framhållit det sammanhang, som eger rum mellan tullsatserna å ifrågavarande artiklar och den för våra tull- och handelsförhållanden viktiga franska handelstraktaten.

Då jag tog mig friheten att vid första punkten af detta Utskotets förslag framställa ett yrkande om tillsättande af en komité med vidsträcktare uppgift än den redan tillsatta komitén efter min föreställning egde, anförde jag äfven de skäl, som jag ansåg tala för lämpligheten af en sådan åtgärd; och jag kan försäkra den ärade talaren på göteborgsbänken, att jag för detta mitt yrkande icke hade några andra skäl än dem, jag trodde mig då hafva tillräckligt uttalat. Allra minst kunde jag hafva haft det skäl, att jag skulle anse komitéer i allmänhet vara något i och för sig eftersträfvansvärdt, ehuru jag måste erkänna, att, om en frågas utredning tarfvar tillsättandet af en komité, man enligt min tanke icke bör sky tillbaka endast för de dermed förenade kostnader. Det är väl sant, att vi i vårt land på senare tider haft åtskilliga komitéer, som också kostat statsverket något, men efter de upplysningar, som jag hunnit förskaffa mig på den korta stund, som förflutit, sedan den nyssnämnde talaren hade ordet, representera dock icke dessa siffror något så fruktansvärdt belopp.

Dessa omkostnader uppgingo för 1875 till 49,000 kronor och år 1876, då vi hade det ovanligt stora antalet af 17 arbetande komitéer, till 82,000 kronor, en visserligen ganska hög siffra, men som dock, när den ställes i jämförelse med öfriga kostnader för statsförvaltningen, icke bör vara afskräckande, för så vidt man genom denna kostnad vinner en omsorgsfull utredning af en mängd frågor i olika ämnen. Att jag skulle funderat på denna komité, därför att dess tillsättande skulle på något vis vara fördelaktigt för hufvudstadens tjänstemän, är en tillvitelse, hvars grund jag rakt icke kan förstå, ty jag kan försäkra den ärade talaren, att, då jag yrkade att få till stånd en på sakkunskap grundad utredning af frågan, jag alldeles icke förestälde mig, att sakkunskap i sådana frågor företrädesvis skulle vara att söka bland tjänstemännen i hufvudstaden. Jag beklagar, att den ärade talaren i diskussionen inblandat min person. Han klandrade dervid Kammaren för inkonsekvens, då den lemnat mig ett förtroendeuppdrag. Om Riks-

*Om förhöjd
tull å silke,
siden och
sammet.
(Forts.)*

*Om förhöjd
tull å silke,
siden och
sammet.
(Forts.)*

dagen verkligen gjort sig skyldig till en inkonsequens genom att anförtro mig det åsyftade uppdraget, så vet jag åtminstone, att jag deri ej eger någon skuld och att jag aldrig eftersträfvat ett dylikt uppdrag. Jag förstår emellertid icke alls, hvad frågan härom har att göra med nu föreliggande betänkande, så vidt man icke anser sig i diskussionen om en fråga kunna indraga ämnen från hvilket annat område som helst, hvilka med den förevarande frågan icke ega annat sammanhang än det, som kan vara beroende af en ovanlig benägenhet för idé-associationer.

Jag ber emellertid att få återgå till den sak, som nu är före. Jag har redan yttrat, att jag anser tullsatserna på den ifrågavarande artikeln ega ett bestämdt sammanhang med andra delar af vår tull-lagstiftning. Den tullsats, som nu är åsatt denna artikel, är nemligen sådan, att den icke kan höjas, så länge den franska handelstraktaten eger bestånd, och en förhöjning af denna tullsats skulle sålunda kunna hafva till följd, att beståndet af denna traktat i oförändradt skick efter utgången af detta år skulle äfventyras. Jag föreställer mig, att majoriteten i denna Kammare icke vill, genom att nu besluta en förhöjning af tullsatserna på denna enda artikel, taga ett steg af så vidtutseende följd. Här har redan af åtskilliga talare blifvit framhållet, hvilket inflytande den franska handelstraktaten eger på två af våra viktigaste exportnäringar och på vår sjöfart på Frankrike, och det skulle icke vittna om den varsamhet, med hvilken man bör gå till väga på detta område, om man nu företog sig att höja tullen på denna artikel, utan att hafva gjort sig reda för verkningarne deraf på hela vår tull-lagstiftning och på vår handels och sjöfarts förhållande till Frankrike. Det torde icke vara skäl att äfventyra, att Kongl. Maj:t icke skulle kunna, om tillfälle dertill erbjuder sig, vid detta års utgång, på sätt som redan skett två gånger, interimistiskt förnya den franska traktaten på ett år, innan man ännu vet hvad man har att sätta i dess ställe, och för min del får jag säga, att det beslut, som Kammaren i en föregående punkt fattade, då fråga var om förhöjning af tullen på sulläder, vittnade om, att Kammaren verkligen för sin del vill iakttaga en dylik moderation, ty ehuru de motioner, som angående förhöjning af tullen å nyssnämnda artikel blifvit afgifna, tycktes röna varma sympatier, inskränkte man sig emellertid till att besluta en så liten förhöjning i tullen som 4 öre per skålpund, och skälet härtill kunde icke vara annat, än att Kammaren icke ville genom sitt beslut åstadkomma någon rubbning i den franska traktaten, hvilken såsom bekant medgifver en förhöjning i tullsatsen å denna artikel endast till 10 öre. Jag är derföre fullt förvissad, att Kammaren äfven i den nu förevarande frågan vill iakttaga samma moderation.

Ändtligen ber jag att få göra en erinran vid hvad här blifvit yttrat derom, att man nu måste se till, att statens inkomster ökas, och att man derföre bör söka bidraga till vinnande af det målet äfven genom höjning af tullen på siden. För min del tror jag icke, att någon ökning i statens inkomster härigenom skulle uppstå för den närmaste tiden, eller för det år 1880, med hvars statsreglering vi nu äro sysselsatte. Då man eljest beslutar en sådan förhöjning af tull-

satserna å en artikel, som man anser skola medföra en tillökning i statsinkomst, brukar man på samma gång bestämna, att denna förhöjning *genast* skall träda i tillämpning. Något sådant kan dock icke göras i förevarande fall, emedan den franska traktaten, som är gällande till detta års utgång, lägger hinder i vägen därför. Tullförhöjningen kunde ej inträda förr än med den 1 Januari nästkommande år. Men då så lång tid till dess återstår, är det tydligt, att importen af denna vara dessförinnan skulle stegras högst betydligt, för att man måtte komma i åtnjutande af de nuvarande lägre tullsatserna, under det att deremot nästkommande år importen af siden troligen blefve ganska obetydlig, emedan årets behof redan på förhand blifvit fylt. Jag tror sålunda icke, att man bör taga hänsyn till statens närmaste behof af ökade inkomster vid fattande af beslut i denna fråga.

På dessa nu anförda skäl ber jag att få yrka bifall till Utskotets förslag.

Herr Casparsson: Det är en erfarenhet, som säkert litet hvar af Kammarrens ledamöter gjort, att, när man under ett aftonplenium tillbringat fyra timmar i den tryckande atmosfer som då bildar sig, de andliga förmögenheterna blifva något förslappade, och det är sålunda nog möjligt att, när jag i onsdagsafton klockan 11 hade ordet, jag icke uttryckte mig fullt klart och tydligt, så mycket hellre som en tre timmars läderdiskussion då föregått. Af denna diskussion framgår, att garfning är ett mycket kraftansträngande arbete, och jag tillåter mig ifrågasätta, huruvida icke möjligen den eljest så lifliga receptiviteten hos talaren på göteborgsbanken äfven lidit någon skada under den andliga garfningsprocess, han då anställde med Sveriges garfware, så att han ock i någon mån missuppfattat hvad jag hade sagt. Min mening med det *tungfärgade* silket, hvarom jag talade, var, att det vore importeradt utifrån. Hade det varit tillverkad i Sverige, medgifver jag villigt, att han hade haft full anledning att säga, att det af mig omtalade oskyldighetstillståndet i den dåvarande svenska sidenfabrikationen i verkligheten icke förefans. Men det tungfärgade silket var, såsom jag nyss nämnt, icke svenskt utan inkommet från Tyskland.

Samme talare gaf sig äfven in på, jag vet icke om jag skall kalla det, det "anekdotiska" eller "historiska" området, i det han talade om en svensk fabrikant, som lät tillverka siden i Lyon med sitt fabriksmärke och sedan försälja detsamma såsom egen tillverkning. Jag vill icke betvifla riktigheten af denna uppgift, men jag ber att å min sida jemväl från det historiska området — om jag så må uttrycka mig — få nämna, att för omkring 25 år sedan en svensk fabrikant erfor, att en detalj-försäljare här i Stockholm afsatte hans varor såsom franskå. Då han gjorde invändning deremot, svarades, att det eljest icke vore möjligt för försäljaren att afyttra något, om han ej finge förfara på det sättet. Om det sålunda har inträffat, att en fransk tillverkning fått gälla för att vara svensk, så har, å andra sidan, ett omvänt förhållande egt rum, att ett svenskt fabrikat försålts såsom fransyskt, och det ena får väl då taga ut det andra.

Samme talare yttrade äfven, beträffande underhandlingarne i

*Om förhöjd
tull å silke,
siden och
sammet.
(Forts.)*

Om förhöjd
tull å silke,
siden och
sammet.
(Forts.)

denna fråga, att det varit omöjligt att hos oss åsätta franskt siden annan tull, än i andra länder. Så vidt jag ej är origtigt underrättad — och jag har mina uppgifter ur en fransk journal för sidentillverkning, utgifven i år — så är verkligen importtullen olika i olika länder. I Österrike t. ex. har man en importtull å sidenvaror i allmänhet af 160 fl. pr 100 kilogram, under det att den i Tyskland och i Italien utgör 300 francs pr 100 kilogram. Att tullen å denna vara är lika hög i olika länder, kan jag således ej finna. På samma sätt är förhållandet med vin och produkterna vid dess tillverkning.

Vidare undrade nämnde talare, hvarför icke Kammaren, i sammanhang med frågan om nedsättande af en tullkomité, tillika åt densamma öfverlemnade utredandet af ett par föregående punkter i detta betänkande. Kammaren kan naturligtvis för sin del uttrycka en önskan eller besluta en skrivelse med anhållan om en tullkomité, men det ligger ej i Kammarens förmåga att till en komité, som ej existerar, remittera frågor; ett förfaringssätt, som för öfrigt synes mig något oformligt — och deri är jag öfvertygad, att den ärade talaren instämmer.

Talaren på stockholmsbänken, till hvilkens sakrika och upplysande yttranden man alltid med nöje lyssnar, nämnde, att jag skulle sakna den gamla goda tiden. Jag är sjelf ett den nya tidens barn och saknar ej den gamla i annat, än då jag finner den gamla vara bättre än den nya. Då jag i onsdags yttrade, att sidentillverkningen vore stadd i tillbakagående, vill jag nu söka styrka detta med en auktoritet, som i detta fall torde hafva lika godt vitsord, som den ärade talaren på stockholmsbänken. Det är en i Lyon utkommande tidskrift för sidenindustri, kallad "le moniteur des soies". Deri förekommer följande märkliga meddelande. — Jag ber om ursäkt, om icke öfversättningen är så flytande, som man kunde önska. — Sedan författaren först undersökt de föreburna orsakerna till den minskade afsättningen, såsom den ökade tillverkningen af siden i England och i Amerika, fortsätter han: "Nej, den verkliga orsaken är den, att i alla länder bruket af siden allt mer aftager, emedan tygerna äro af dålig beskaffenhet, emedan de icke äro varaktiga och af någon nytta! De voro mycket bättre för icke länge sedan tillbaka. — Och ändå hade fabrikanterna icke då till sitt förfogande detta dyrbara kinesiska silke, hvaraf han skulle kunna draga en så förträfflig nytta beträffande beskaffenheten af sina tyger. Nej, han föredrager att *tungfärga* sitt silke till ytterlighet, tills tyget icke har mera än namnet af siden. Man misshandlar den lilla silkestråden tills den förlorat alla sina ojemförliga egenskaper af glans, af mjukhet, af styrka och lätthet; — i detta skick öfverlemnar han tyget till konsumenten.

Om detaljförsäljaren beklagar sig, om han förebrår tillverkaren, att han utlemnar väfnader, som brista sönder, tror Ni, att han skall använda mera silke? Han skall med sin färgare utstudera en metod, som åt hans *kemiska produkt* gifver mera utseende och mjukhet, men han skall icke tillsätta ett gram färgämne mindre. Om det behöfs, så betalar han färgningen till silkespris och han fortsätter på afvägar,

som antagligen lemna en tillfällig vinst, men som medförer hela sidenindustriens undergång.“

Jag uppgaf häromdagen, att den tungfärgning eller öfverfärgning, som eger rum, kan uppgå till 200 procent, men jag erfar här, att den vid färgerierna i Schweiz gått upp ända till 300 procent för vissa sidenvaror, alltså var det ingen öfverdrift i hvad jag då yttrade. Dessa uttalanden äro gjorda af fabrikanter i södra Frankrike, der sidenindustrien står högst; och under sådana förhållanden torde man icke sakna anledning till det påståendet, att sidenindustrien är stadd i ett starkt tillbakagående. Samma Lyoner-journal innehåller den 13 Juli 1878 ett yttrande af en köpman i Lyon. Han säger: "Skydds-systemet är icke i hvar mans smak, men om larmsignaler låta höra sig, så ligger felet hos frihandlarna till ytterlighet. För öfrigt försvarar hvar och en sin tillvaro så godt han förstår. Man bör icke förebrå de franska producenterne, att de uppresa sig mot den ställning, som man beredt dem, och det kan icke nekas, att det är under frihandelssystemet som vi kommit till den fruktansvärdaste kris, som industrien och handeln har haft att genomgå.“

Jag har framhållit denna sak icke för att nu yrka förhöjning i tullen å siden, hvilket jag äfven i onsdags nämnde, utan för att varna mot öfverdrifter. En princip får icke drifvas till ytterlighet. Den fria täflan är en sann och riktig princip, men den får icke drifvas så långt, att den kommer i konflikt med en annan princip, nemligen sjelfbevararens. Konflikten mellan dessa båda principer har tvingat de franska fabrikanterna att försämra sina varor, ett förhållande som de sjelfva på det högsta beklaga. En dylik konflikt skall hafva samma verkan på andra håll.

Jag instämmer fullkomligt i det yttrande, som nyss afgafs af en kamrat på upplandsbänken, nemligen att det för närvarande ej är skäl att höja tullen på siden, emedan derigenom en förlängning för nästa år af den franska handelstraktaten skulle kunna försvåras, kanske omöjliggöras. Men om man får döma af tecken från Frankrike, blir det kanske Frankrike sjelft, som nekar till en förlängning. Skulle likväl en ny sådan traktat komma att afslutas, då önskar jag, att de svenska underhandlarna taga exempel af de franska underhandlarna 1871, när desse stodo gent emot en segrande och öfvermäktig fiende. De sade då: "ej en tum af vår jord, ej en sten af våra fästningar", och det var först sedan hungersnödens spöke kastade sina skuggor allt djupare öfver den "stora staden", som de måste sänka tonen. På samma sätt önskar jag, att de svenska underhandlarna, om denna fråga åter kommer på tal, måtte säga: ingen enda af våra inhemska näringar, icke en tum af vårt nationella arbete får prisgifvas; ty hvad som en gång är svenskt skall förblifva svenskt!

Jag anhåller om bifall till Utskottets förslag.

Herr Liss Olof Larsson: Jag anhåller att få återtaga mitt framställda yrkande och förenar mig med dem, som yrkat återremiss.

Herr Hedlund: Jag får endast mot den föregående ärade talarren anmärka, att det icke endast är en buse, då man talar om smugg-

*Om förhöjd
tull å silke,
siden och
sammet.
(Forts.)*

ling af sidentyger. Han har ansett det vara ett underkännande af skärgårdsbefolkningens redbarhet, om man skulle befara dess återgång till det gamla smugglandet. Denna kraftiga befolkning är tillika ganska moralisk, men har måhända ej ännu kommit till klar insigt derom, att smuggling är ett brott. Dessa kustbor hafva med afseende å smuggling ännu kvar det gamla föreställningssättet, att det ej kan vara syndigt att införa varor från ett land till ett annat. Det ligger äfven något lockande uti smugglarens farliga yrke för det äfventyrsälskande sinnet. Dessutom vet man, att detta yrke kan vara ganska lönande, nemligen under höga tullsatser, och det har åtminstone förr funnits assurancesbolag, som mot en premie af 25 procent assurerat smugglare mot förlust. En betydligare förhöjning i tullen på sidentyger skulle således, enligt mitt förmenande, kunna vara till en farlig lockelse för kustbefolkningen att begynna insmuggla sidentyger. Jag tror ej det vore lämpligt att sätta den till ärlig id återvändande skärgårdsbefolkningen på ett sådant prof.

Mot samme talare vill jag vidare anmärka, att jag icke bestrider, det sidenfabrikationen liksom många andra tillverkningar undergått försämring. Samma är förhållandet med till exempel bomullsvaror och kläde. Men frågan är om orsaken. Jag kan föreställa mig, att man önskar statens kontroll för att skydda sig mot förfalskade varor. Då till exempel förfalskadt klöfverfrö kommer i landet, vill man genom statens mellankomst få trygghet mot att den förfalskade varan icke sprides till folk, som ej kan bedöma varans beskaffenhet; men att bote-medlet skulle ligga uti förhöjda tullsatser, det är för mig en gåta.

Jag medgifver, med anledning af en föregående talares anmärkning, att jag gått något utom ämnet i fråga om komiténs sammansättning och att jag kanske var något närgången i den vägen. Jag ber dock få förklara, att denna närgångenhet icke afsett annat underkännande af den ärade talarens person, än det som möjligen kan ligga deri, att jag förvånar mig öfver, att en man med hans insigter kunnat väcka och till afgörande lemna ett sådant förslag som det afsedda, utan att ens begära återremiss för dess pröfning.

Härmed var öfverläggningen slutad. Herr vice Talmannen upp-tog först de yrkanden, som blifvit gjorda beträffande *mom. a* i förevarande punkt, samt gaf, i enlighet med dem, propositioner dels på bifall till Utskottets hemställan, dels på afslag å samma hemställan och bifall i stället till hvad Herr Hübinette uti sin ifrågavarande motion angående tullafgift för siden och sammet föreslagit, dels ock på återremiss; och fann Herr vice Talmannen den förstnämnda af dessa propositioner vara med öfvervägande ja besvarad. Votering blef begärd. I anledning häraf och för bestämmande af kontrapositionen förnyade Herr vice Talmannerna propositionen å de två återstående yrkandena, hvarpå Herr vice Talmannen förklarade, att, enligt hans uppfattning af de nu afgifna svaren, de fleste af Kammarens ledamöter önskade att till kontraposition i den blifvande voteringen måtte antagas deras mening, som yrkat bifall till motionärens förslag. Men

jemväl angående kontrapositionen äskades votering; hvadan en så lydande omröstningsproposition först uppsattes, justerades och anslogs:

Om förhöjd tull å silke, siden och sammet.
(Forts.)

Den, som till kontraposition i hufvudvoteringen antager yrkandet på bifall till Herr Hübinettes i ämnet väckta motion, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner nej, har Kammaren till kontraposition i nämnda votering antagit deras mening, som yrkat återremiss.

Den omröstning, som företogs enligt denna proposition, visade 73 ja mot 52 nej; och erhöll alltså propositionen för hufvudvoteringen följande lydelse:

Den, som bifaller hvad Bevillnings-Utskottet hemställt i 13:de punkten mom. a af utlåtandet N:o 6, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner nej, har Kammaren, med afslag å Utskottets hemställan, bifallit Herr Hübinettes i ämnet väckta motion.

Den senare voteringen utföll med 77 ja mot 49 nej; i följd hvaraf Utskottets hemställan bifallits.

I afseende på *mom. b* hade yrkats dels bifall till Utskottets hemställan och dels återremiss. Efter det Herr vice Talmannen framställt propositioner i öfverensstämmelse med dessa yrkanden, biföll Kammaren Utskottets hemställan.

Punkten 14.

Herr *L. M. Carlsson* hade uti sin inom Andra Kammaren afgifna motion, N:o 66, föreslagit, att Riksdagen måtte besluta:

“1:o) att ifrån och med år 1880 för all från utlandet hit till Sverige införd omalen spanmål, med undantag af hafre, skall till statsverket erläggas en tullafgift af 60 öre per centner för hvete och 40 öre per centner för alla öfriga slag; samt

2:o) att från ofvan sagda tid för all från utlandet införd malen spanmål likaledes skall till statsverket erläggas en tullafgift, öfversti-

Om tull å spanmål och majs.

Om tull å
spanmål och
majs.
(Forts.)

gande den här för omalen spanmål föreslagna med 15 procent för mjöl af hvete och 10 procent för mjöl af alla andra slags spanmål.“

Vidare hade Herr *C. Magni* uti likaledes inom Andra Kammaren väckt motion (N:o 103) begärt en införseltull å majs af 30 öre kubikfoten.

Utskottet, som i förevarande punkt utlätit sig öfver nämnda två motioner, hade i anledning af desamma gjort följande hemställanden:

a) att Herr *L. M. Carlssons* ifrågavarande motion af Riksdagen måtte lemnas utan afseende; och

b) att Herr *Magnis* motion, N:o 103, icke måtte af Riksdagen bifallas.

Enligt anteckning å betänkandet, var reservation vid denna punkt inom Utskottet anmäld af Herrar *J. F. Fredricson* och *L. M. Carlsson*.

Sedan Kammaren, på framställning af Herr vice Talmannen, beslutit, att Utskottets berörda två hemställanden skulle i ett sammanhang behandlas, skedde föredragning af såväl *mom a* som *mom. b*, hvarefter ordet på begäran lemnades till

Herr *Olof Jonsson*, som anförde: Det kan visserligen synas öfverflödigt att yttra sig vid denna punkt, enär kanske ingen kommer att yrka på bifall till något annat förslag än det, hvartill Utskottet kommit, men jag har likväl mina skäl, hvarför jag vill i denna fråga yttra några ord.

Vid behandlingen af första punkten af detta betänkande yttrade nemligen Herr *Key*, att, om man åter skulle införa skyddstullar, så fordrade konsekvensen, att man äfven satte tullgränser mellan de särskilda provinserna. Då jag i denna sak är fullkomligt ense med honom, anser jag det vara lämpligt att nu, om möjligt, gifva skäl för detta yttrande, som troligtvis stött de flesta af Kammarens ledamöter för hufvudet.

Likasom skyddstullar i allmänhet äro en skilnadsgräns emellan de olika staterna betraktade såsom ett helt, så skulle sådana tullar inom ett land blifva en skilnad mellan de särskilda provinserna, hvilka bilda ett gemensamt helt, nemligen staten. För alla torde det vara känt, att Sverige exporterar betydligt mera spanmål än det importerar. Det är också känt, att Skåne är den hufvudsakligen spanmålsproducerande orten, men att deremot Vesterbotten och Norrbotten behöfva importera icke så obetydliga kvantiteter hvarje år. Om man nu skulle åsätta tullsatser på artikeln spanmål, så skulle följden blifva att, i stället för att spanmål nu direkt importeras från Ryssland till sist nämnda båda provinser, de södra provinserna, i stället för att skicka sin spanmål till England, i följd af den åsatta tullen nödgades sända densamma till Vesterbotten och Norrbotten. Detta förhållande skulle återigen hafva den påföljd, att samhället eller det

hela icke skulle hafva någon nytta af skyddstullar, utan tvärtom stora kostnader nedläggas i onödiga transporter. För att förekomma, att spanmålen icke måtte taga origtiga vägar, för att den måtte exporteras i stället för att sändas till Vesterbotten och Norrbotten, skulle man då nödgas att uppställa skrankor mellan de norra och södra provinserna, ty då komme spanmålen att gå en naturlig väg, och man behöfde icke kosta på dryga penningesummor till onödiga transporter. Jag har härmed sökt visa, att det gifves fall, då man måste gå från den ena dumheten till den andra.

Jag är lika villig som motionären att erkänna, att jordbruket icke lider mindre betryck än någon af våra öfriga näringar, men jag tror, att vi icke skola nå vårt mål genom att paralysera ett ondt med ett annat, som ovikorligen skulle vara ännu skadligare för det hela. Hellre må vi vänta, till dess den dag randas, då jordbruket får den enda hjälp, som är naturlig, nemligen en rättvis beskattning. Till dess böra vi låta dylika motioner hvila.

Jag yrkar bifall till Utskottets förslag.

Herr Casparsson: Jag har icke begärt ordet i afsigt att påyrka bifall till motionärernes förslag, utan jag har gjort det, emedan jag anser att frågan nu inträdt uti det skede, att den skulle kunna underkastas en lugn och sansad diskussion. Jag meddelade här i Onsdags ett yttrande i frågan af Englands premierminister. Jag läste häromdagen ett telegram från Paris af innehåll "att vid ett landtbruksmöte, der 60 departement voro representerade, antogs en resolution i syfte att hindra förnyandet af handelstraktaterna och i stället införa generaltariffer. Mötet uttalade den åsigten, att jordbruket bör vara föremål för beskyddande åtgärder såväl som industrien.

Resolutionen kommer att i morgon öfverlemnas till presidenten Grévy;" och, som vi förmodligen sedermera litet hvar af tidningarne sett, har detta också nu inträffat.

Då jordbrukarne i Frankrike, oaktadt de redan hafva införseltull på hvetet, hvetemjöl, ost och smör, nu börja yrka på ökade tullsatsen för spanmål, tror jag det kan vara allt skäl att något diskutera frågan, men anhåller på samma gång få lugna deras farhågor, som möjligen kunna tro att jag har för afsigt att nu påyrka tull för införsel af spanmål.

Utskottet säger i sitt betänkande, "att en hastig blick på jordbrukets utveckling sedan år 1858 skall mer än väl ådagalägga att denna utveckling under saknad af tullskyddet stadigt fortgått, måhända till och med i högre grad än man vid förenämnda tidpunkt hade anledning antaga."

Utskottet meddelar derefter sifferuppgifter för att visa tillökningen i spanmålexporten äfvensom af kreatur och smör. Då man talar om livsmedel, tror jag dock att man bör skilja emellan sådana livsmedel, som konsumeras af människor, och sådana som konsumeras af "andra kreatur" såsom det för icke länge sedan hette i den liturgiska stilen. Jag har därför, efter den officiella statistiken, uppställt en

*Om tull å
spanmål och
småjs.
(Forts.)*

Om tull å
spannmål och
majs.
(Forts.)

tabell öfver in- och utförseln af spannmål, viktualier och mjöl under de sista tjugu åren, 1859—78, indelade i 5-årsperioder.

Jag vill nu icke besvåra Kammaren med uppläsandet af hela detta sifferbatteri, utan anhåller endast att denna tabell måtte få biläggas mitt yttrande till protokollet. Resultatet häraf är, att den öferskjutande utförseln, om man jemför den första 5-årsperioden 1859—1863 med den sista 1874—1878, utvisar af hvete en minskning af 20 procent, af korn en minskning af 36,8 procent samt af hafre en tillökning af 143,8 procent, hvaremot den öferskjutande införseln, visande en jemn tillökning under samma perioder, uppgått af råg med 483,7 af hvetemjöl med 595,4 samt af rågmjöl med 800,9 procent.

Jag tror verkligen att dessa siffror förtjena något afseende, enär det visar sig att, oaktadt vårt jordbruk ständigt gått framåt, importen af hvetemjöl under dessa år stigit till nära 600 och af rågmjöl till 800 procent. Dertill måste naturligtvis finnas någon anledning, och Utskottet anför efter skattejemkningskomitén, "att man i dessa märkliga siffror egentligen hade att läsa ett intyg bland många andra på vårt folks betydligt ökade konsumtionsförmåga." Ja, att detta visar en betydligt ökad konsumtionsförmåga, är sant, men för mig är dock denna uppfattning, att betrakta samhället såsom en ofantlig mat-smältnings- och konsumtionsapparat, icke tillfredsställande, och jag tror att dessa förhållanden hafva sin uppkomst i andra väsentligt bidragande orsaker.

Utskottet anför hvad Bevillnings-Utskottet vid 1856—1858 årens riksdag yttrade och som utgör ett bevis på huru ofantligt lätt man då trodde sig kunna behandla hela denna sak. Nämnda Riksdags Bevillnings-Utskott säger nemligen: "att numera införsel af denna vara, utom i händelse af missväxt, icke kunde ifrågakomma för andra än tillfälliga behof, såsom utsäde eller då alltför stark utförsel gjort tillgången inom landet otillräcklig." Men det har visat sig att detta påstående icke har hållit streck, ty ehuru landet blifvit hugnadt med mycket rika skördar, har dock under hela tiden en betydligt stegrad införsel egt rum.

1858 års Bevillnings-Utskott talar vidare om en "ordnad och liflig spannmålshandel, hvilken för jordbrukets bestånd och utveckling vore af så utomordentlig vikt." Det är deri, enligt mitt förmenande, som felet ligger, att den ordnade och lifliga spannmålshandel, hvarom 1858 års Bevillnings-Utskott talat, icke kommit till stånd. Den finnes visserligen så snart fråga är om utförsel, ty då hafva exportörerna kanaler till äfven de små marknadsplatserna och lyckas sålunda få fram den spannmål, som finnes till afsalu. Men om någon vill importera spannmål, så kan han icke uppsöka de små förråd, som kunna finnas här och der i hela landet; en importör i Gefle eller Sundsvall till exempel kan och vill naturligtvis icke uppleta några tunnor här och några der, utan han skickar ett bref eller telegram till de stora upplagsplatserna på andra sidan Östersjön. Han måste begagna konjunkturen och har icke tid att afvakta hopsamlandet af en mängd

mindre poster. Det är denna orsak, som vållar den stora importen af spannmål under vanliga förhållanden.

Detta förhållande framhölls redan förr 25 år sedan af framlidne Biskop Agardh, i hans försök till statsekonomisk statistik öfver Sverige. Han förutsade med snillets intuition, att så snart de ryska hamnarne efter slutet af då pågående krig blefve öppnade, skulle den ryska spannmålen öfversvämma den europeiska marknaden och hela vår export komma att bestå af hafre, och han betonade nödvändigheten af att inom landet söka föranstalta om spannmålsupplag.

Nu finnes det möjligen en och annan, som säger att Agardh icke var någon statsekonom. Ingen lär dock vilja förneka att han var ett snille, och om snillena då för tiden icke voro statsekonomer, så hafva vi nu i stället statsekonomer, som icke äro snillen. Och om jag finge välja, så tror jag nästan att det förra är att föredraga framför det senare. När man talar om att våra jordbruksfastigheter icke stiga i värde och så finner att vår jordbruksindustri gått framåt endast med afseende å hafreexport, månne man icke uti endast denna omständighet kan finna en anledning till att värdet på jordbruksfastigheterna icke stigit? För min del anser jag att i det land, hvars jordbruk hufvudsakligen lägger an på produktion af jordens mest oförädlade alster, kommer icke jordens värde att väsentligt stiga. Deruti finner jag en antagligare anledning till nyssnämnda förhållande, än uti den omständighet att, såsom man påstår, jordegarna afsigtligt icke vilja uppgifva fulla värdet på sin jord.

Den författare, som jag nyss citerade, har fäst uppmärksamhet uppå det önskvärda uti att Riksbanken kunde lemna lån på spannmålsupplag. Samma lag, som gäller för all afsättning, gäller äfven för spannmålshandel, nemligen att den ej kan ega rum, om ej varan finnes i större förråd eller lager. Hvarför finnes det inga spannmålsupplag? Jo, därför att sådana kräfva stora kapital, och att i ett kapitalfattigt land, der räntan är hög, det icke finnes många som vilja slå sig på en dylik affär. Han föreslår derfore, att Riksbanken skall lemna lån på spannmålsupplag, lika väl som på vägförda effekter. Jag är icke i tillfälle att bedöma, huruvida ett sådant förslag är utförbart, men jag tror att det icke saknar motstycke i andra länder. Jag har försökt skaffa mig upplysningar härom, men fått endast ofullständiga. Emellertid vet jag att i Preussen banken lemna lån på jordbruksalster, åtminstone på ull. Dessutom har jag funnit, att för de norska och danska bankerna en dylik rörelse är medgifven, ehuru jag icke känner om man begagnar sig af detta medgifvande. Min åsigt är emellertid, att den ständigt växande importen borde gifva anledning till att något göres i den rigtning, som jag nu antydt. Jag är öfvertygad, att en sådan åtgärd skulle vara för vårt jordbruk mycket mera gagnande, än alla införseltullar. Vi finna att, ehuru landet i fjol välsignades med en rik skörd, det dock för närvarande icke finnes någon spekulationslusta annat än för den tillfälliga konsumtionen, och behofven derför blefvo väl fyllda förliden höst.

Nu kan man säga: hvarför icke då väcka en motion om saken? Mycket riktigt; men vi veta huru litet enskilda motioner kunna ut-

*Om tull å
spannmål och
majs.
(Forts.)*

Om tull å
spannmål och
majs.
(Forts.)

rätta i den vägen. Skall något göras i denna viktiga fråga, måste initiativet dertill komma från regeringen. Det är intet tvivel att följande ord af Carey, hvilka på sin tid hade afseende å förhållandena i Nordamerika, äro tillämpliga äfven på våra förhållanden. Han yttrade för tjugu år sedan: "Jorden och arbetet hafva alltid råkat i vanpris, så snart vårt folk börjat äta, dricka och kläda sig med utländska varor till flera hundra millioner dollars belopp utöfver sin export af jordens råalster, och sålunda drifvit ur landet den "metalliska grundvalen" för sin sedelstock." Betraktar man de strider, som för närvarande pågå i Frankrike, är det ganska betecknande, hvilken uppfattning de franska frihandlarna hafva, nemligen de som höra till Bastiat's skola. Jag har här en uppsats, undertecknad: "Eugène de Masquard" "Frihandlare af Bastiat's skola".

Han hade framlagt ett förslag till resolution för franska åkerbrukssällskapet och för åkerbrukssällskapet i Gard vid deras senaste sammanträden af följande lydelse:

"I kraft af handelsfrihetens principer, som icke tillstodja att någon industri må beskyddas på andra industriernas och på allmänhetens bekostnad, fordra jordbrukarne:

1:o. Att de höga tullsatser, som drabba utländskt jern, stenkol, kläder, bomullsväfnader, socker, etc. nedbringas till en enkel kompenstationstull af omkring 10 procent.

2:o. Att främmande produkter, sådana som ull, arbetadt och oarbetadt silke, bomull, spannmål, lefvande kreatur etc., som för närvarande införas fritt eller så godt som fritt, hvilket strider mot *likheten inför tull-lagstiftningen*, som utgör grundvalen för den *sanna* frihandeln, må belastas med en kompenstationstull af 10 procent."

Han avslutar sin uppsats med följande fråga:

"Är det nyttigt, nödvändigt och oundgängligt för Frankrikes välfärd, att jordbruksindustrien uppoftas för fabriksindustrien, eller vet det icke bättre att tillåta dessa båda näringar att lefva sida vid sida, underkastande dem, den ena så väl som den andra, *likhet inför tull-lagstiftningen*, en nödvändig följd af principen om *likhet inför lagen*, som beherrska hela vår samhälls rätt?"

Sådan är den uppfattning af saken, som hyses af de franska frihandlarna. Hos oss skulle den, som yrkade tio procent tull på råvaror och lifsförnödenheter, anses som den argaste protektionist. I Frankrike kallar sig en sådan: »Frihandlare af Bastiat's skola!» Det är verkligen betecknande att, under det dessa frihandlare klaga öfver att i Frankrike jordbruksintresset blifvit tillbakaset för fabriksintresset, anser sig detta icke hafva haft den ringaste nytta af detta frihandelssystem.

Samme man säger om det andra kejsardömet, som införde detta system, att det under 18 års tillvaro visat sig lika starkt uti den statsekonomiska vetenskapen, som uti den militära. "Det har icke varit skickligare att föra våra produkter till London, än våra arméer till Berlin."

Att döma af dessa uttalanden inom den utländska pressen synes det sålunda, som skulle en egendomlig strömning genomgå vår tid i fråga om tull på lifsmedel; och min öfvertygelse är att, om vi skola fortgå på den vägen att icke hafva några spanmålstullar, hvilket jag för min del anser önskvärdt, så blir det äfven nödvändigt, att, i hvad på banklagstiftningen beror, några åtgärder vidtagas för skapande af en *inhemsk spanmålshandel*, ty att hafva en fri handel med utlandet, som icke är baserad på en stark sjelfständig inrikes handel, det anser jag vara ett oting. Jag yrkar bifall till Utskottets förslag.

*Om tull å
spanmål och
majs.
(Forts.)*

Om tull å
spannmål och
mjöl.
(Forts.)

Öfversigt af Sveriges utförsel och införsel af spannmål, mjöl och viktualier åren 1859—1878.

Utförsel.					Införsel.				
	1859—63.	1864—68.	1869—73.	1874—78.		1859—63.	1864—68.	1869—73.	1874—78.
Hvete k.f.	1,892,800	1,324,500	2,019,000	2,145,600	Hvete k.f.	298,600	539,800	673,700	870,300
Råg k.f.	2,886,700	644,800	1,479,400	582,600	Råg k.f.	7,691,000	12,499,100	9,811,500	28,629,300
Korn k.f.	8,816,800	6,482,000	10,372,700	8,664,200	Korn k.f.	542,400	1,921,600	922,900	3,436,900
Hafre k.f.	36,415,200	54,959,400	84,900,300	88,795,900					
Hvetemjöl ctr.	6,059	29,135	206,746	302,374	Hvetemjöl ctr.	415,967	1,089,610	1,319,655	3,152,975
Rågmjöl ctr.	15,636	22,004	47,784	129,931	Rågmjöl ctr.	555,064	1,897,902	2,706,286	4,990,147
Öfverskjutande Utförsel.					Öfverskjutande Införsel.				
	1859—63.	1874—78.	Ökning eller minskning i procent.			1859—63.	1874—78.	Ökning eller minskning i procent.	
Hvete k.f.	1,594,200	1,275,300	—20		Råg k.f.	4,804,300	28,046,700	+ 483,7	
Korn k.f.	8,274,400	5,227,300	—36,8		Hvetemjöl ctr.	409,908	2,850,601	+ 595,4	
Hafre k.f.	36,415,200	88,795,900	+ 143,8		Rågmjöl ctr.	539,428	4,860,216	+ 800,9	
Smör ctr.		187,327			Smör ctr.	112,137			
					Ost ctr.	58,232	95,101	+ 63,3	
					Fläsk ctr.	131,858	1,290,486	+ 878,7	

Anm. Uppgifterna för 1878 äro hemtade ur Generaltullstyrelsens meddelade tablå af 1878 års utförsel och införsel.

Herr Fredricson instämde med Herr Casparsson.

Herr Hedlund: Jag skall endast i korthet ange skälen, hvarför jag, såsom ledamot af Bevillnings-Utskottet, instämt i det slut, hvar till Utskottet i förevarande fråga kommit. Min öfvertygelse är nemligen, att verkan af en spannmålstull, om den sattes till något nämnvärdt belopp, för landets jordbrukare skulle blifva den, att under goda år, då vi kunna exportera spannmål, de icke skulle hafva någon nytta af en sådan tull, under det att i dåliga år, då landtbrukaren sjelf behöfver köpa spannmål, vare sig till utsäde eller för annat behof, han, utom det höga pris, som varan under sådana omständigheter i allt fall betingade, äfven skulle få vidkännas en ytterligare prisförhöjning, motsvarande den varan åsatta tullafgiften. Att Sveriges jordbrukare skulle vilja vara med om en slik tull-lagstiftning, synes åtminstone för mig ofattligt. Man må ock betänka, att införseltull å spannmål bär i sitt sköte *utförseltull*. Ty vilja våra jordbrukare, att spanmålen skall beläggas med importtull, då må det väl ursäktas, om man från andra håll ej vill underkasta sig att se lifsförnödenheterna allt för mycket fördyrade, kan komma att fordra utförseltull och utförsel förbud. För min del tror jag därför, att Sveriges jordbrukare göra klokast uti att icke vidare röra på den strängen.

Den förste talaren i ämnet berörde äfven en ganska intressant sida af saken, då han talade om den inverkan införseltull å spannmål skulle hafva på spannmålshandeln emellan södra och norra Sverige. Om Skåne kan exportera sin spannmål, under det att Norrland importerar rysk vara, så kan jag icke finna annat, än att detta är en vida naturligare rörelse, än om den skånska spanmålen skulle forslas hela den långa vägen upp till öfversta Norrland. Konseqvensen af en införseltull mot utlandet borde väl då också blifva, att man uppdroge en tullgräns äfven mellan Skåne och det nordligare Sverige. När man nu ordar om "skydd" för Sveriges spannmålsproduktion, må man väl ej glömma, huru olikartade vårt lands förhållanden på detta område äro. Hvilka delar af landet är det då, som skulle behöfva ett sådan skydd? Icke kan det gälla Skåne, som, jag är öfvertygad derom, undanber sig allt sådant skydd. Skulle det då vara Norrland? Äfven Norrland tror jag icke är angeläget om något skydd i detta afseende, då det ju ännu icke kan producera spannmål, ens tillräckligt för eget behof. Skyddet skulle sålunda afse mellersta Sverige; och jag föreställer mig då, att den ärade talaren närmast tänkte på Upland. Ja, efter den erfarenhet vi nyligen haft tillfälle inhemta om ett der beläget viktigt läroverk, så kan det vara möjligt, att något skydd der vore behöfligt. Men, mine herrar, jag tror dock icke vi på detta sätt få taga de särskilda delarne af vårt land isolerade från hvarandra, utan vi böra väl tänka på landet såsom ett helt.

Samme talare lemnade oss några upplysningar om de franska jordbrukarnes yrkande på skydd, och dessa upplysningar äro verkligen intressanta. Men om de franska jordbrukarne anse sig behöfva tullskydd, icke är det väl derföre gifvet att samma behof förefinnes för de svenska. Det kan väl vara möjligt, att de franska jordbrukarne,

*Om tull å
spannmål och
majs.
(Forts.)*

Om tull å
spanmål och
majs.
(Forts.)

för att kunna uthärda täflan med utlandet, deribland mot Sverige, anse sig vara i behof af tullskydd; men icke följer deraf att vi, mot hvilka ju dessa jordbrukare vilja hafva skydd, ovilkorligen också skola införa skyddstullar.

Att nu ingå i någon närmare utredning om de åtgärder, som skulle blifva nödvändiga för att skapa en inhemsk spanmålshandel, blefve väl alltför vidlyftigt, och utgör ett särskildt ämne. Jag slutar med uttalandet af det hopp, att Sveriges jordbrukare skola städse ställa sig så på rättvisans och kloketens ståndpunkt, att de aldrig medgifva införseltull på spanmål.

Grefve Sparre: Jag vill börja med att tillkännagifva, att jag, i likhet med den ärade talaren på uplandsbanken, icke ämnar begära proposition på bifall till den förevarande motionen; men jag har likväl ansett mig böra yttra några ord i frågan. Jag är nemligen fullkomligt öfvertygad derom, att, ehvad den skrifvelse, som Kamraren för några dagar sedan beslöt, kommer att till Kongl. Maj:t afgå eller icke, så skola omständigheternas makt, derest den nu pågående protektionistiska rörelsen i Tyskland kommer att vinna framgång — och derom hyser jag icke något tvifvel — bringa det derhän, att Kongl. Maj:t i alla händelser måste blifva betänkt på att till nästa Riksdag framlägga förslag om väsentliga förändringar i vårt nu gällande tull-lagstiftningssystem. Redan då jag senast hade ordet, tillät jag mig uttala detta, och det är med afseende härpå jag anser af vigt att något här yttras äfven om spanmålstullen. Det har nemligen blifvit snart sagdt ett axiom, att spanmål icke bör draga någon tull, och till stöd derför har man åberopat, att spanmålen ju är en förnödenhetsvara, en nödvändighetsartikel. Nu ber jag att få säga, att jag försökt att någorlunda sätta mig in i dessa statsekonomiska läror, i både frihandels och protektionismens teorier. Jag har derunder tyckt mig finna, att man kan bekänna sig till den ena eller den andra af dessa läror. Men hyllar man det protektionistiska systemet, så anser jag konsekvensen bjuda, att alla varor, som produceras i landet, böra skyddas, och att intet skäl finnes för att undantaga några bland dem. Vill jag åter utgå från den synpunkten, att all tull blott och bart skall utgöra finanstull, och jag således icke gör det allra ringaste afseende på skydd, då är det riktigt att säga, att man lägger denna tull på vissa varor, som kunna inbringa statsinkomst och på inga andra. Man kan då undantaga dem man vill och deribland de så kallade nödvändighetsvarorna. Detta är det så kallade finans-tullsystemet. Men det systemet har aldrig konsekvent följts i Sverige. Vi hafva verkligen skyddstullsystemet; och då det nu är fråga om att införa skyddstullsystem äfven i de länder, der det hittills ej tillämpats, lär det väl ej ifrågasättas att upphäfva det hos oss. Men om man således bibehåller det och till följd af den rådande tidsströmningen höjer tullarne, så är det inkonsekvent att det tillämpas på några varor, under det andra lemnas tullfria. Det inträffar då verkligen, hvad den ärade talaren på göteborgsbanken sade här om dagen, att det är somliga medborgare, landtbrukarne, som få skatta till de andra. Slu-

ter man sig till skyddstullsystemet, är det därför konsekvent att lägga tull på alla varor. Vi se också, mine herrar, af den strömning, som för närvarande genomgår Europa, och som för oss närmast visar sig i Tyskland, att man öfver allt börjar införa skyddstull för spanmål, och jag har därför, då jag är öfvertygad, att denna fråga kommer att allvarsamt bearbetas för nästa riksdag, ansett det vara nödvändigt, att åtminstone någon inom denna Kammare, utom den förste talaren, har vågat uttala den satsen, att, finnes det skyddstull, så måste den omfatta alla varor. Antagom till exempel att Tyskland, Belgien, Holland, Frankrike, ja möjligen England, i reaktion mot den öfversvämmning af varor, hvarmed Amerika hotar detta land, lägger tull på spanmål; skulle vi då *ensamt* lemna våra portar öppna för de omätliga partier spanmål som Ryssland, enligt hvad känt är, snart sagt för intet afyttrar, ty produktionskostnaden är så ringa? Och detta under det jordbruket hos oss tynges af dryg beskattning!

Att, på sätt den siste talaren sade, införseltull skulle förutsätta utförseltull, det må jag säga att jag icke begriper. Om man skyddar en näring, behöfver man väl icke därför på samma gång pålägga den svårigheter, då det är fråga om export.

Det är — mine herrar — onödigt att i en fråga, som denna, deri jag icke begär någon proposition, inlåta sig i någon vidlyftig diskussion. Jag ber därför blott att få säga, att det är icke alldeles afgjort, att man skall vara ett nöt, därför att man hyser protektionistiska åsikter. Jag säger detta, emedan det beklagligtvis under någon tid har betraktats, som om det vore en slags ignorantism öfver all höfvan att tala om skyddstullar.

En ärad talare på uplandsbänken, en professor, talade häromdagen om strömningar. Jag är så gammal, mine herrar, att jag varit med om åtskilliga sådana, ty min politiska bana går tillbaka 35 år. Jag har således varit med under den tid, då de protektionistiska åsigtorna gälde, och jag var äfven med då frihandelsströmningen för omkring 20 år sedan trängde fram. Jag har aldrig till *alla delar* delat frihandlarnes åsikter och jag gör det icke ännu. Jag har tegat, emedan jag icke ansett det tjena till någonting att arbeta emot en ström, som var alltför mäktig, men jag bör icke tillbakahålla min åsigt nu, då en annan strömning kommer, hvilken kan blifva lika stark som den andra. Den tid kan komma, då den nya strömningen i sin tur går till öfverdrift, och jag skall då, om jag är med, bekämpa den, ty jag anser prohibitism lika skadlig som absolut frihandel. Jag har, såsom jag förut nämnt, temligen mycket sysselsatt mig med dessa statsekonomer, hvilka skriva både för och emot frihandeln. Ja, jag känner till och med en och annan af dem, som, efter att en längre tid hafva skrivit för frihandeln, slutligen kastat om och skrivit för protektionismen. Det är just den Carey, som omnämdes för en stund sedan. Jag tror, att skyddstullsystemet framför allt fordrar konsekvens, och att det icke är så alldeles enkelt, som man vill säga, att hvarje människa skall få köpa för bästa pris. Ty det är icke nog med att gifva arbetaren tillfälle att få köpa för godt pris; det finnes också en annan fråga, som bör tagas i betraktande, nemligen tillfälle till

Om tull å
spanmål och
majs.
(Forts.)

Om tull å
spanmål och
majs.
(Forts.)

arbete; ty har arbetaren icke något att betala med, så tjenar det ju till ingenting att bereda honom goda pris.

Jag har redan varit för lång; och jag skall således icke längre upptaga Kammarens tid utan sluta med hvad jag började, eller att jag icke har något yrkande att framställa, utan blott velat hafva uttaladt, att det kan finnas många inom denna Kammare, som, när en systemförändring inträffar — och jag tror att den kommer att inträffa ganska snart — ämna blifva konsekventa i detta fall och icke, såsom nu, tillämpa ett system som är hvarken det ena eller det andra.

En ärad talare yttrade fullt riktigt, att det är två hufvudsakliga punkter, som vid en förändring i tull-lagstiftningen måste tagas i betraktande, nemligen den finansiella frågan och reciprociteten. Om till exempel det skulle sättas i fråga att afsluta en handelstraktat med Ryssland — och med den ökade vikt handelstraktater enligt det nya systemet i de europeiska tull-lagstiftningarne komme att erhålla samt med hänsyn till de båda ländernas nära läge till hvarandra och behovet af handelsförbindelser dem emellan är det ju ganska antagligt, att vi måste försöka komma i en lifligare handelsförbindelse med detta land än nu, då vi vissa år derifrån inköpa varor för 20 millioner, men dit exporterar varor för endast några hundratusen, — om, säger jag, ur synpunkten att befrämja vår industri och för att vinna en naturlig afsättningsort för våra industrialster på detta land, vi skulle behöfva ingå en handelstraktat med Ryssland, hvad tro herrarne då skulle hända? Jo, att man i Ryssland svarade oss: "Vi skulle väl kunna ingå en handelstraktat med Eder. Sådant skulle kanske vara mycket fördelaktigt för Eder. Men händelsen är verkligen den, att alla varor, som vi exporterar, redan äro tullfria i Edert land". Så är också förhållandet för närvarande. Spanmål, lin, linfrö, hampa, olja — alla dessa ryska exportartiklar äro tullfria hos oss; och det är således omöjligt att med vår nuvarande tull-lagstiftning afsluta en traktat med Ryssland, med hvilket land vi dock enligt naturens ordning borde befinna oss i liflig handelsförbindelse. Reciprociteten, hvarom Herr Carl Ifvarsson talade, är sålunda af mycket stor vikt; och med hänsyn till densamma kan det understundom vara nyttigt att bestämma tullar, som eljest icke kunde behöfvas. På samma sätt kan det ju hända, att den förändring i fråga om tullförhållanden, hvilken, såvidt jag kunnat uppfatta ställningen i Europa, tyckes vara nära förestående, leder derhän, att vi måste, för att bereda oss någon ersättning för tullinkomster, som vi komma att förlora, söka lägga tull på andra förut tullfria artiklar, och att således, äfven ur den synpunkten sedt, tull jemväl å spanmål kan komma att ifrågasättas.

Jag har med det anförda sökt visa, att denna fråga icke är så alldeles afgjord, som mången föreställer sig, och att den icke bör behandlas med öfvermodets löje, liksom om den, som hyser sådana åsigt, som dem jag framställt, skulle för dem sakna alla skäl.

Herr And. Aug. Andersson: De nu föreliggande motionernas öde tyckes vara temligen afgjort, då knappast någon inom Kammaren ännu uppträd till försvar för desamma. Jag tror dock för

min del, att den ena af dem, såvidt den afser mjöl, har mycket skäl för sig, och att det kunde vara nyttigt för landet att få någon hejd på den orimliga import af utländskt mjöl, som för närvarande bedrivnes. Det är nog sant, att en del af detta mjöl är af god beskaffenhet, men en del är öck af dålig beskaffenhet och kunde alltför väl undvaras. Vi veta, hvilka stora kapital blifvit under de senare åren nedlagda på tullmjölqvarnar inom vårt land; och det finnes ingen rimlig anledning, hvarföre icke mjölet skulle kunna beredas lika bra hos oss som i utlandet. Jag hoppas, att den tid icke skall vara långt aflägsen, då man genom tull å mjöl kan få en gräns satt för den närvarande stora importen deraf.

Då ingen annan framställt något yrkande, vill icke heller jag göra det. Jag har blott velat uttala min åsigt i ämnet.

Herr Hedlund: En föregående talare har icke kunnat fatta sammanhanget mellan införsel- och utförseltull på spanmål; och jag ber derföre att få förklara den saken för honom. Med införseltull afser man att inom landet åstadkomma ett högre pris å varan. Men när man det gör till fördel för den ena sidan, måste man å andra sidan genom utförseltull förhindra prisets alltför höga stegring, när tidsförhållandena gå i den rigtningen. Detta är sammanhanget mellan de båda slagen af tullar.

Herr Gustaf Ericsson: Då ingen yrkat afslag på Utskottets förslag, och jag är af den åsigt, att tull på lifsförnödenheter är en orättvisa som tungt drabbar de fattigare och arbetande klasserna, emedan arbetaren derigenom får betala skatt icke allenast för sig sjelf utan äfven för hustru och barn — äfven de minsta; så inskränker jag mig till att yrka bifall till förevarande punkt.

Herr Wigardt: Då här framhållits såsom temligen säkert, att man åtminstone vid nästa riksdag kommer att lägga tull på artikeln spanmål, så anser jag mig skyldig att gifva till känna, att jag lika litet då, som nu, kommer att biträda ett beslut om tull på spanmål, malen eller omalen. Jag anser nemligen, att, innan man fattar ett sådant beslut, man bör tänka på den skadliga verkan det skulle medföra för den stora arbetande befolkningen i vårt land, för hvilken spanmål ju är en oundgänglig nödvändighetsvara. Denna åtgärd skulle äfven stå i en ganska skarp strid mot de inom denna Kammare uttalade åsikter i fråga om föreslagen tullförhöjning å vissa andra artiklar till statsbristens fyllande, och den skulle dessutom göra de här ofta hållna vackra talen angående arbetarnes ställning, åtminstone deras som stå under strecket, temligen illusoriska. Jag tror derföre, att åtminstone landets representanter inom denna Kammare böra visa att de icke vilja, genom att stifva en lag, sådan som den, hvarom nu är fråga, med ena handen återtaga hvad de i vackra ord gifvit med den andra. Vill man uppställa en gräns — icke en godtycklig utan en rättvis — mellan producenterne och den stora allmänheten, så tror jag det är bäst att bibehålla det nuvarande status: ty fastän spanmåls-

Om tull å
spanmål och
majs.
(Forts.)

Om tull å
spanmål och
majs.
(Forts.)

prisen nu äro låga, så kunna de snart åter höja sig, och då skulle ett rättvist klander framkallas och lång tid erfordras att återföra frågan till dess nuvarande skick.

Jag kan derföre lika litet nu, som om jag lever till nästa år, underlåta att afstyrka förslag om läggande af tull å artikeln spanmål.

Herr Casparsson: Jag skall be att få tillägga en omständighet, som jag uteglömde, då jag förra gången hade ordet. För att visa hvilken stor betydelse hopsamlandet af de öfver landet spridda spanmålsförråden har, vill jag erinra att för 25 år sedan, då jordbruket hvarken var så uppdrivet eller så skuldsatt som nu är förhållandet, exporterade landet

1854.

553,071 k.f. Hvete;
2,140,532 „ Råg;

1855.

536,483 k.f. Hvete;
4,689,827 „ Råg;

det vill säga mer än för närvarande, utan afdrag af den stora införsel af så väl malen som oförmalen spanmål, som *nu* eger rum och som *då* var en obetydlighet. Orsaken var den, att under då varande höga pris, framkallade af de ryska hamnarnes blockering, sökte sig den inhemska spanmålen från landets alla delar väg till exportorterna, under det nu i stället den utländska spanmålen inströmmar, derföre att här icke finnas några samlade förråd, från hvilka konsumtionsbehofven kunna fyllas. All afsättning i större utsträckning förutsätter, att varan skall förefinnas i upplag; och jag tror derföre det är skäl att fästa uppmärksamheten på åtgärders vidtagande i den syftningen.

Nu kan man invända, att spanmålen ätes upp inom landet. Jag tror dock att vi icke endast böra uppmuntra konsumtionsförmågan, utan att sparsamheten äfven är en kraft, som förtjenar afseende; och att det för oss vore af vigt, om i många fall större sparsamhet iakttoges.

Beträffande de strömningar, som för närvarande genomgå de europeiska samhällena och som jag i mitt förra anförande vidrörde, glömde jag dervid att omnämna ett förhållande, som jag nu ber att få påpeka. Ut i »Nouvelle Gazette de Zürich» förekom nyligen en uppsats om »de utländska tulltariffernas inflytande» på Schweiz' fabriksindustri. Sedan tidningen framställt huru Nordamerika och Ryssland genom höga tullsatser sökt förskaffa sig statsinkomster, och Frankrike gent emot de länder, som neka att tillämpa reciprocitetsprincipen, utfärdat formligt förbud för vissa artiklar, slutar uppsatsen sålunda: »En väsentlig svårighet ligger deruti, att Amerika och Ryssland hufvudsakligen exportera råämnen och lifsmedel; det vill synas, som den frågan skulle kunna framställas, om ej, till äfventyrs, man skulle kunna med en lindrig tullsats belägga till och med dessa senare».

Jag vill blott anföra detta såsom ett ytterligare tecken på de strömningar, som genomgå till och med nästan uteslutande fabriksidkande samhällen, såsom det schweiziska och specielt det zürichska.

Grefve Sparre: Med afseende å en talare på göteborgsbänken, som behagade replikera mig, ber jag att få säga, att jag icke tror att man i allmänhet kan beskylla mig för det felet att följa med strömningarne. Jag har nemligen under min 30-åriga politiska bana stått temligen fast inom samma läger. Då jag nyss hade ordet yttrade jag i detta hänseende ingenting annat, än att jag icke brukade besvära Kammaren med tal, när jag såg att strömningarne gingo i motsatt riktning mot den jag ville hafva fram, emedan jag ansåg att det då icke tjenade till något att tala. Men att deremot, då jag ser att det finnes utsigt att vinna målet, jag äfven drager mitt lilla strå till stacken.

Med anledning af en annan talares yttrande, hvilket man ofta hört upprepas inom denna Kammare, nemligen att man bör se till att den arbetande klassen får sitt behof af spanmål till så lågt pris som möjligt, ber jag att få fråga: kunna herrarne påminna sig när spanmålsprisen varit så låga som nu, och när ändock arbetaren svalt så mycket som nu. Det är just nu arbetarens värsta tid. Tullfriheten hjälper dem ej.

Ställa vi oss så att folket blir utan arbete genom användande af ett dåligt system, så svälter folket, men icke svälter det derföre att några öres tull lägges på tunnan spanmål.

Jag upprepar att jag icke gör något yrkande i detta afseende. Jag vill endast framhålla att det icke är axiomatiskt det denna artikel bör vara fri från tull, om vi liksom andra länder vilja tillämpa skyddsystemet.

Herr Gustaf Ericsson: Då jag förra gången hade ordet gaf jag till känna, att jag inskränkte mig till att yrka bifall till Utskottets förslag, och jag skulle icke åter hafva uppträdt i denna fråga, derest icke nyss blifvit fälda yttranden, som jag anser förtjena att något bemötas, på det att icke den åsigten må blifva gällande, att de äro fullt rigtiga.

Jag ber då att först få vända mig mot talaren på upplandsbänken, som sade, att man skall söka se till, att i fråga om spanmålskonsumtionen sparsamhet iakttages. Det synes dock vara temligen egendomligt att tala om sparsamhet, då det är fråga om brödbiten, som ju är en oundgänglig lifsvara, och jag har icke hört, att någon frässat på den varan. Det är således den ärade talarens mening, att den stora allmänheten, som icke producerar något annat, än att den bjuder ut sitt arbete åt producenterne, skulle, genom att man satte tull å spanmål, ställas på half svältkur.

Mot en annan talare — som yttrade, att det icke skulle göra något, om man betalade några öres tull på spanmål, emedan, såsom orden föllo, man svalt mera nu, när spanmålsprisen äro låga, än förr då de voro höga; hufvudsaken är blott att arbete finnes -- vill jag invända: jag undrar, om det blifver mera arbete då de stora godsegarne få högre betalning för sin spanmål, och om mera arbete kan lemnas af den ärade talaren, som för en tid sedan gaf till känna inom denna Kammare, att han vore egare af en eller två kyrksocknar — jag minnes icke rätt hvilketdera — *han* med flere skulle nog hafva godt

*Om tull å
spanmål och
majs.
(Forts.)*

Om tull å
spanmål och
majs.
(Forts.)

af skyddstull å spanmål; men den stora massan, som verkställer arbetet åt honom, den skulle icke förtjena något derpå utan förlora, äfven den som vore lycklig att hafva arbete. Det flertal som går utan arbete torde jag knapt behöfva tala om, huru de skulle känna denna beskattning för sig, hustru och barn.

Det synes mig vara skäl att icke alltför mycket tänka på de producerande, utan äfven på de konsumerande i detta fall. Det finnes tider, då i vårt land missgynnande skördar inträffa, och då lifsförnödenheternas dyrhet ökas ändå utan en sådan tull. Under de år jag varit i Stockholm hafva sådana inträffat, och från min uppväxt på landet minnes jag väl, när en tunna råg kostade trettio kronor. Att detta icke står i rätt förhållande till arbetslönerna, som voro 50 öre eller en krona om dagen, synes lätt. De små jordbrukarne, som blott producera 30 à 40 tunnor spanmål på sitt hemman, kunna icke hafva någon förtjenst. Det skulle således endast vara större godsägare, som skulle hafva någon fördel af de höga sädesprisen. Men om man väger fördelarne mot de olägenheter, som häraf uppkomma, och betänker, att folket skall kläda och föda sig, fordras, att det äfven under de dyra tiderna får betaldt mera för sitt arbete, om man icke vill, såsom en talare yttrade sig, vänja dem vid en så stor sparsamhet, att de äfven måste försaka brödbiten. För den stora allmänheten, som skall köpa brödbiten och icke sjelf kan producera säden, är det viktigt att köpa säden så billigt som möjligt. Ty hvar och en af den arbetande befolkningen, som köper sitt behof af spanmål och sjelf låter mala och baka den, skall förr blifva uppmärksam på denna orättvisa, än arbetarebefolkningen såväl som befolkningen i allmänhet i de stora städerna, som har mindre känning af de dyra tiderna, ty den köper sitt bröd, som vanligen är lika litet eller stort antingen priset på spanmål är lågt eller högt. Emellertid ber jag att i den arbetande klassens intresse i allmänhet och fäderneslandets väl få yrka, att ingen tull på spanmål eller mjöl må komma i fråga, och tillstyrker följaktligen bifall till Utskottets förslag.

Herr Hammarskjöld: Jag skall endast be att få nämna, att uppgiften om Lord Beaconsfield, som spökat i Kammaren, grundar sig på ett misstag, ty Lord Beaconsfield har icke uttalat någon afsigt eller önskan att komma fram med förslag om spanmålstullar, utan endast erinrat, att, då spanmålstullarne i England afskaffades, förutsade han, att deraf vissa verkningar skulle uppkomma, hvilka Lord Beaconsfield anser nu hafva inträffat, men han medgaf på samma gång att, om spanmålstullarne icke afskaffats, skulle tillståndet i England nu varit mycket sämre än det är.

Herr Helander: Jag vill blott nämna, att det är vanligt i en diskussion, att, när man vill någonting annat än Utskottet föreslagit, man uppträder och opponerar sig deremot. I denna fråga hafva deremot alla de talare, som hittills uppträdt, varit för ett bifall till Utskottets förslag, och jag hemställer därför, om det icke kunde vara skäl att sluta diskussionen.

Herr Casparsson: En talare på stockholmsbänken har i så väsentlig mån missförstått mig, att, oaktadt den önskan en talare bakom mig framstälde, jag icke kan underlåta att yttra mig.

Talaren på stockholmsbänken kan nog ha fullkomligt rätt i hvad han yttrade angående stadshushåll, men jag har mera erfarenhet än han om landthushåll och landthushållning och jag vet, att, när de varor landtmannen har att afyttra bliwa illa betalda eller stå i vanpris, säger han: "hellre än att sälja dem för detta låga pris, äter jag upp dem sjelf!" Detta skäl har jag ofta hört, och jag tror, att flere hafva samma erfarenhet. Oss emellan är det kanske icke så stor skiljaktighet i sak, som talaren ansåg.

Hvad Lord Beaconsfields yttrande beträffar, som jag tog mig friheten att i onsdags relatera, tyckes det vara något mystiskt deri. Ty om en uppgift i en morgontidning är riktig, skulle detta yttrande under transporten till Tyskland blifvit korrigeradt eller förbättradt. Det hvilar en viss mystisk slöja öfver ämnet, och jag tilltror mig icke att söka lyfta på densamma.

Efter det öfverläggningen förklarats slutad, biföll Kammaren hvad Utskottet hemställt såväl i momentet a) som i momentet b) af ifrågasvarande punkt.

Punkten 15

Lades till handlingarne.

§ 4.

Föredrogs Andra Kammarens Tredje Tillfälliga Utskotts utlåtande N:o 6 (i samlingen N:o 15), rörande underdånig skrifvelse med anhållan om uppskof med tillämpningen af Kongl. förordningen den 22 November 1878.

I anledning af Herr *C. J. Ödmans* med fleres motion, N:o 126 — hvaruti föreslagits, "att Riksdagen måtte i derom — så fort som möjligt — aflåten underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t behagade tills vidare uppskjuta verkställigheten af berörda nådiga förordning af den 22 November 1878, angående befålet å svenska handelsfartyg" — hade Utskottet, vid det förhållande att Kongl. Maj:t, på framställning af Kongl. Kommerskollegium, redan den 7 Mars detta år funnit godt föreskrifva, att förutnämnda nådiga förordning skulle, utom hvad anginge det Kommerskollegium redan lemnade bemyndigande att på derom gjord ansökning meddela styrmans- och befälhafvarebref samt den behörighet, som innehafvandet af sådant bref eller afläggande af den i gällande reglemente för navigationsskolorna i riket föreskrifna ångbåtsbefälhafvare-, öfvermaskinist- eller maskinistexamen medför, i öfrigt träda i kraft först från och med 1 April 1880, gjort den hemställa,

att motionen icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Om tull å spanmål och majs.
(Förts.)

Angående befäl å svenska handelsfartyg.

Angående
befäl å svenska
handelsfartyg.
(Forts.)

Ordet begärdes af

Herr Axell, som yttrade: Herr vice Talman! Det närmaste syftemålet vid föreliggande motion, åtminstone sådant detta framgår af motionens kläm, är numera vunnit utan någon Kammararens medverkan. Men derigenom är dock frågan ingalunda löst. Vi hafva emellertid vunnit ett rådtrum, hvilket jag hoppas må blifva användt till en ytterligare och mera allsidig pröfning af ärendet. Men har då icke en fullständig sådan redan föregått Kongl. Maj:ts nådiga förordning — torde man kunna fråga. Jag vågar härpå svara: nej, och jag tror mig kunna anföra tillräckliga bevis därför.

När man går att lagstifta inom en viss närings område, att omgifva den med skrankor, hvilka tillförene icke funnits, och att pålägga densamma nya bördor, så är det, mine herrar, icke nog att låta det eller det embetsverket, som vanligen handlägger hithörande frågor, utarbete ett förslag, ej heller att underställa detsamma herrar juristers eller till och med sakkunniges pröfning. Härtill bör enligt min uppfattning ännu något annat komma, och detta är att man går till råds med näringen sjelf, och inhemtar deras mening, hvilka skola träffas af bestämmelserna i den lag man vill stifta. Men det är just detta man i förevarande fall underlåtit. Den så kallade sjölagsskometén, som jemte Kommerskollegium har största andelen i den Kongl. förordning, hvilken nu är i fråga, bestod, såsom herrarne känna, af tre jurister och två assuradörer, hvilka förut äfven varit sjökaptener. Dessa två senare, hvilka i eminent mening utgjorde det sakkunniga elementet i komitéu, representerade dock ett intresse, hvilket i ifrågavarande hänseende och till viss utsträckning måste anses stå aldeles i strid med sjöfartens. Med undantag af det uppslag och den utredning. Göteborgs handelsförening i sin år 1876 till Kong. Maj:t aflättna skrivelse må anses hafva i ämnet lemnat, hafva de myndigheter, hvilka medverkat till förenämnda Kongl. förordning, icke, såvidt jag vet, aktat nödigt eller lämpligt att inhemta någon kännedom om de känslor, hvilka förordningen måste framkalla bland vårt landts skeppsredare och sjöfarande. Det skulle ju kunna vara tänkbart, att, om denna "altera pars" blifvit hörd, om äfven de, som träffas af bestämmelserna i denna förordning, fått tillfälle att i frågan göra sina skäl gällande, sådant äfven skulle kommit att verka en större eller mindre jemkning i förslaget. Vi hafva i våra flesta kuststäder handels- och sjöfartsnämnder, sjökaptensföreningar, vi hafva till och med ett stort sjöassuransbolag, jag menar Norrlands sjöassuransförening, hvilken jemnt upp torde vara den största auktoriteten i denna fråga, när den är byggd på *inbördes assurering*, och således de båda stridiga intressena, å ena sidan största möjliga säkerhet för lif och egendom och å den andra minsta möjliga olägenhet för sjöfarten, der måste vara så jemnt som möjligt afvägda. Det hade utan tvifvel varit önskligt, om Kommerskollegium eller sjölagsskometén eller, då så ej skett, Kongl. Maj:t sjelf hade velat inhemta dessa korporationers och myndigheters utlåtanden, ty, som nu skett, *har frågan erhållit sin belysning blott från ena sidan*, och detta är ju icke en utredning sådan som sig vederbör.

Emellertid, när nu icke så skett och möjligen icke heller så kommer att ske, ser jag mig nödsakad att i Kammarens protokoll nedlägga några af de anmärkningar, hvilka allmänt göras mot ifrågavarande Kongl. förordning inom det sjöfartsidkande samhälle, jag tillhör, och hvilka jag, så långt min ringa erfarenhet sträcker sig, till fullo delar.

Den Kongl. förordningens verkan är af tvåfaldig art. Den utöfvar inflytande dels på dem, som redan äro anställda såsom befäl och underbefäl å vår handelsflotta, och dels på dem, hvilka hädanefter skola söka anställning i samma egenskap. I båda dessa fall blifver naturligtvis näringen sjelf, skeppsrederiet, betungad med en ytterligare pålaga, ty erfordras större utbildning, så erfordras ock högre betalning; men denna sida af saken skall jag dock, huru beaktansvärd den än må vara, nu lemna å sido.

Hvad nu beträffar dem, som redan äro anställda såsom kaptener, styrmän och maskinister vid vår kofferdifflootta, skall denna Kongl. förordning — i olikhet med de flesta andra — hafva retroaktiv verkan, hvadan ett icke ringa antal af dessa personer blifva nödsakade antingen att fullgöra nya prestanda eller att återgå till lägre befattningar inom sitt yrke. Jag tror mig vara tolk för en allmän mening hos landets skeppsredare och sjöfarande, om jag klart och tydligt framhåller, såsom deras första och förnämsta önskan, att den Kongl. förordningen, när den kommer och *huru* den än må komma, icke må hafva retroaktiv verkan. Jag skall icke taga till min hjälp hos Kammaren några lamentationer öfver deras öde, hvilkas innehafvande tjänstebefattningar och inkomster på detta sätt skulle strykas ned genom ett penndrag af Kongl. Maj:t, men jag vill till Kammarens behjertande framställa en fråga, hemtad från ett annat område. Om till exempel Kongl. Maj:ts regering en vacker dag skulle utfärda den förordning, att ingen skulle tillåtas utöfva läkareyrket, som icke tjänstgjort till exempel två år på hospitalen i Paris, och vår nuvarande läkarecorps sålunda skulle blifva tvungen att antingen fullgöra denna nya fordran eller ock blifva fältskärer, innebure icke ett sådant mått och steg, äfven om för öfrigt välbetänkt, en orättvisa? Samma intryck har nu ifrågavarande Kongl. förordning gjort och gör på alla dem, som närmare känna till de förhållanden, hvilka af densamma skulle omstufvas.

Men äfven om den retroaktiva verkan af förordningen skulle undanrödjas, finnes dock ett annat önskningsmål för dem, hvilka redan äro i ifrågavarande befattningar använda. Detta önskningsmål är af sjökaptensföreningen i Sundsvall vid dess senaste sammanträde, hvartill voro kallade ortens skeppsredare, fartygsbefälhafvare och maskinister, formuleradt som följer:

“Om för möjligen önskad likformighet i kompetensbetygen det skulle anses nödigt att sådana äfven för förutvarande befäl och underbefäl utfärdas, då må dessa hållas tillgängliga hos sjömanshus eller magistrat i stad, der påmönstring sker, och utbekommas mot uppvisande af vederbörligt examensbetyg; detta så mycket nödvändigare, som vid fartygets ankomst till hemorten uppehållet der, hvad norrlandska hamnar beträffar, sällan öfverstiger 10 å 12 dagar, på hvil-

*Angående
befäl å svenska
handelsfartyg.
(Forts)*

Angående
befäl å svenska
handelsfartyg.
(Forts.)

ken korta tid torde vara nära nog omöjligt att från Kongl. Kommerskollegium erhålla föreskrifna befälhafvare- och styrmansbref, utan stannar redare i valet mellan att antingen afskeda en måhända bepröfvad och pålitlig befälhafvare, redan försedd med förut som fullständiga ansedda kompetensbetyg, eller låta fartygets afsegling fördröjas till förtång och skada för redare, lastegare och försäkringsgivare med deraf följande skadeersättningsanspråk och trakasserier.

Jag tror, att detta önskningsmål icke är högre stäldt, än att Kongl. Maj:t lätteligen skulle kunna dertill taga hänsyn.

Hvad åter beträffar dem, som hädanefter skola söka anställning såsom kaptener, styrmän eller maskinister, är det för dem först och främst nödvändigt, att de erhålla en tillräcklig tid att hinna förbereda sig att aflägga dessa nya prof. Denna tid kan, enligt nämnda sjökaptensförenings åsigt, icke utsättas tidigare än till den 15 Maj 1882 — denna dag, den 15 Maj, är vald emedan våra navigations-skolor då hafva afslutat sina examina, hvilket deremot icke är förhållandet före den 15 April, hvilket datum Kongl. Maj:t bestämt såsom dag för den nya förordningens trädande i kraft.

Bland de nya fordringarne hafva synnerligast de, som angå ångbåtsflottan, väckt den största förvåning, för att icke begagna ett starkare uttryck. Detta omdöme träffar dock icke bestämmelserna angående passagerareångare, ty dessa anses fullt befogade. Men så mycket mera gäller motsatsen om föreskrifterna angående den talrika klass af ångare, som kallas "andra utomskärs gående ångfartyg af mera än 10 hästars (nomineil) kraft". Såsom herrarne veta, omsvärmas våra kuster af ett stort antal bogserångare med 12, 16, 20 till 30 hästkrafter, hvilka äro sysselsatta med att bogsera virkesflottor, malmpråmar, kolpråmar och mera dylikt. Endast i Sundsvall finnas väl minst ett tjugotal sådana ångare. Deras bemanning har hittills utgjorts af en så kallad kapten, som tillika varit maskinist, af en eldare och en eller två pojkar. Allt har hittills gått utmärkt väl, och jag kan icke erinra mig en enda olycka med afseende å dessa båtar. Icke desto mindre öfverraskas man nu deraf, att Kongl. Maj:t funnit nödigt föreskrifva, att ingen må å utomskärs gående ångfartyg med mer än 10 hästars kraft föra befäl, som icke aflagt sjöofficerexamen eller den i reglementet för navigationsskolorna i riket föreskrifna ångfartygsbefälhafvareexamen eller före utfärdandet af denna förordning varit berättigad föra befäl å passagerareångfartyg. Med afseende å maskinister å dessa fartyg föreskrifver dessutom den Kongl. förordningen, att å hvarje utomskärs gående fartyg med mera än tio hästars kraft skall finnas en maskinist. Jag begriper nu sannerligen icke, huru egarne af dessa fartyg skola kunna skaffa sig vederbörliga befälhafvare och maskinister å desamma, om den Kongl. förordningen träder i kraft och fortfarande innehåller samma bestämmelser i detta hänseende. Ett sådant ångfartyg är icke värdt mer än 16 till 20 tusen kronor, och egaren får vara nöjd om det gifver 2,000 kronor i årlig behållning, då deraf äfven skall afdragas amortering med mera.

Huru skall man på en sådan liten ångbåt, på en egendom af så ringa värde, och som ger så ringa inkomst, kunna hålla en sjöofficer

eller ångfartygsbefälhafvare af första klassen och dessutom examinerad maskinist? Jag skulle just vilja se, hvilken min herrar sjö-officerare eller första klassens kaptener skulle göra, om man föresloge dem att taga plats såsom befälhafvare på en sådan liten bogserare och mot den aflöning, som hittills varit vanlig. För öfrigt är inredningen på dessa båtar ofta sådan, att der icke ens finnes ordentlig sängplats för en kapten och en maskinist. Man måste väl erkänna, att en Kongl. Maj:ts förordning, som innehåller dylika bestämmelser, dock icke kan kallas vara förutgången af en fullständig och noggrann utredning.

Jag har ännu ett par mindre, men dock icke oväsentliga anmärkningar att göra. Kongl. Maj:ts förordning föreskrifver, att alla de personer, som lädanefter vilja erhålla kompetensbetyg, skola till Kommerskollegium insända prestbetyg, examensbetyg, läkarebetyg och *utdrag af sjöfartsboken*. Genom detta senare skall visas, att sökanden uppfyllt föreskrifna villkor angående tjänstgöringstid samt resor på vissa farvatten. Detta går nog ganska ledigt för sig för herrar styrmän och maskinister, men en sjökaptens har icke såsom sådan någon sjöfartsbok. Denna bok, hvaraf jag har ett exemplar i min hand, innehåller en samling formulär till intyg, som en befälhafvare skall gifva bokens egare, att denne varit i befälhafvarens tjänst under den eller den resan och i den eller den egenskapen. Det är ju tydligt att en sjökaptens icke kan gifva sig sjelf ett intyg, att han gjort tjänst i egenskap af befälhafvare, och att således utdrag af sjöfartsbok icke kan lemna någon upplysning härom. Skall sjökaptens skaffa Kommerskollegium intyg, att han gjort vissa resor i egenskap af befälhafvare, kan det således icke ske på det sätt, som Kongl. Maj:t föreslagit, utan måste ske på ett helt annat, nemligen derigenom, att kaptentens skaffar sig intyg från sjömanshusen å in- och afmönstringsorterna. Det kan dock vara ganska besvärligt att efter en längre tids förlopp få ett sådant intyg, äfven om man in- och afmönstrar på samma ställe. Men om man till exempel inmönstrat i Ystad och afmönstrat i Haparanda och bor i Hernösand, åtgår en ganska betydlig tid att skaffa sig ett sådant intyg. Denna tidspillan och detta besvär må nu anses ringa nog, men, när man nu engång skaffat sig detta intyg, så är det dock slutligen icke hvad Kongl. Maj:ts nådiga förordning fordrar, utan något annat.

Vidare är det märkligt, att Kongl. Maj:t räknar fart å örlogsfartyg lika med utrikes fart. Dervid borde väl dock det villkor hafva blifvit fästadt, att det eller de örlogsfartyg, å hvilka tjänstgöring egt rum, varit med råsegeltackning försedda, i enlighet med hvad för tjänstgöring å handelsfartyg i § 6 mom. c af förordningen är föreskrifvet. Det är ju tydligt att utan en tjänstgöring på *sådana* fartyg, måste örlogsmannen sakna tillräcklig praktisk erfarenhet för skötandet af ifrågavarande befattningar.

Äfven denna fordran anser jag vara till den grad billig och befogad, att den borde kunna inrymmas i den Kongl. förordningen.

Jag har tillåtit mig göra dessa anmärkningar till den kraft och verkan de kunna hafva. Blir denna verkan ringa eller ingen, får jag

Angående
befäl å svenska
handelsfartyg.
(Forts.)

Angående
befäl å svenska
handelsfartyg.
(Forts.)

väl trösta mig dermed, att jag anser mig i denna fråga hafva uppfyllt min pligt som riksdagsman. Jag har för öfrigt under förhandenvarande omständigheter intet annat yrkande att göra än på bifall till Utskottets förslag.

Herr Peyron: Det klander, som från så många håll försports öfver den i nu föreliggande förslaget påpekade författningen af den 22 November 1878, kan i viss mån kanske hafva varit berättigadt. Men säkerligen har det till största delen uppstått derigenom, att skriket föregått utredningen och undersökningen, och att man icke gjort sig så noga reda för, hvad denna författning egentligen innehåller och hvarifrån den hufvudsakligen ledt sitt ursprung. Jag skall då be att först få gå något tillbaka i tiden för att uppleta de frön, som gifvit en, efter så många förmenande, olycksbringande frukt.

Som herrarne litet hvar torde påminna sig, höjde sig samtidigt med de genomgripande reformer i sjölagstiftningen, som under åren 1875 och 1876 genomfördes i England på grund af parlamentsledamoten Plimsolls agitationer, äfven hos oss många röster, som fordrade, att vi skulle följa i Englands fotspår och skaffa oss en lag, som i möjligaste mån bidroge till inskränkande af olyckor till sjös med ty åtföljande förluster af människolif. Det är egentligen å den svenska westkusten, hvarifrån de flesta klagomålen nu kommit, som dessa röster då hade de starkaste lungorna till sitt förfogande, och närmaste följden häraf blef en skrivelse till Kongl. Maj:t från Göteborgs handelsförenings fullmäktige och ett utlåtande af nautiska förningens i Göteborg styrelse. Uti dessa handlingar uppställas såsom ett önskningsmål icke allenast behöfligheten af, att vilkoren för kompetens att föra befäl å svenskt fartyg i väsentlig mån varda skärpta, utan jemväl att en lag måtte stiftas angående befälhafvares ansvarighet för fartygets sjöduglighet, däckslaster, spannmålsbatterier och slingerskott m. m., allt i stil å la Plimsoll. Kongl. Maj:t kunde väl icke slå döförat till för dylika rop och fann deri helt naturligen grundad anledning till den föreställningen, att hos oss vore det vida sämre stäldt här vid lag, än förhållandet i sjelfva verket var och någon ens kunnat ana. En komité tillsattes då för utarbetande af en lag i detta ämne, och denna komité har nu afslutat sina arbeten. Resultatet deraf, som antagligen lär blifva föremål för nästa Riksdags pröfning, är, i enlighet med min åsigt i saken och till min stora glädje, af det innehåll, att hela Plimsollska idén, som för vår sjöfart skulle hafva blifvit särdeles betungande, grundligen slopats. De föreslagna förändringarne af vissa lagbestämmelser hafva hufvudsakligen afsett dels sättet för undersökningar vid timade olyckor till sjös och dels forum i haveri- och andra sjörättsmål. Dessutom hafva utdragits ur allmänna lagen och införts i sjölagen straffbestämmelser för brott och försumlighet af befälhafvare. Ytterligare har ett förslag till förändrade föreskrifter rörande passagerarfartyg blifvit utarbetadt, och slutligen den nu omordnade författningen. Jag frågar då: hade väl något mindre kunnat göras, om man ej alldeles skulle hafva tillbakavisat vederbörandes anspråk såsom obefogade? Jag tror det knappast.

Hvad är nu den Kongl. förordningen? Jo, i hufvudsak endast en kopia af en lag, som vår granne i vester haft allt sedan år 1857, således i mer än 20 år. Den är ett mycket modifieradt utdrag af en förordning, som gäller i vårt östra grannland Finland sedan den 15 April 1874. Den är ofantligen mycket lindrigare än de föreskrifter i ämnet, hvilka gälla i Tyskland, för att icke tala om England.

Den siste ärade talaren kan jag icke besvara i alla de punkter, han vidrört, men ett par af dem torde jag likväl få till bemötande upptaga. Nämnade talare yttrade, att förordningen af den 22 November 1878 skulle hafva ett särdeles stort inflytande på deras ställning, hvilka äro befälhafvare å mindre fartyg och hvilka redan innehafva en anställning. Jag ber att härvid få påpeka, att förordningens 4 § bland annat stadgar: »dock tillkommer sådan behörighet jemväl utan aflagdt kunskapsprof den, som före denna författnings utfärdande varit vid sjömanshus inskrifven såsom fartygsbefälhafvare och styrker, att han fört fartyg i så vidsträckt fart, som ofvan sägs». Har alltså en befälhafvare *en* gång gått från Uddevalla till Hull och har han i 10 dagar varit på sjön, utan att någonsin hafva aflagt någon examen, så är han berättigad att för all framtid göra det samma, men icke göra vidare färder.

Det talades vidare om ingrepp i vissa befälhafvares rättigheter. Ja, det hände ju nyligen, att befälhafvaren på en skånsk ångbåt gick in till Kongl. Maj:t och begärde få blifva bibehållen vid en rättighet, som han ej förut egde. Han hade nemligen, då han aflagt andre styrmans-examen och ångbåtsbefälhafvareexamen, rätt att gå till Irland och Bristol, men gick i stället till Odessa, och han var sålunda icke berättigad till denna fart, utan hemfallen under strafflagen derför.

Samme talare frågade äfven, huru befälhafvare skulle kunna anskaffas, om de förändrade föreskrifterna införas och lända till efter rättelse. Jo, derpå vill jag svara, att det finnes hundratals examine-rade och skicklige befälhafvare, hvilka äro sysslösa och icke begära bättre än att få taga emot de platser, som bjudas.

Huruvida nu någon verklig anledning förefunnits att låta denna författning få se ljuset förr än i samband med de lagbestämmelser, hvaraf den är en följd, har jag icke kunnat utröna, men då tillämpningen nu blifvit uppskjuten på ett år, förfaller den första anmärkningen jag hade att göra deremot. Jag har visserligen ännu en anmärkning, som jag skall taga mig friheten framställa; men jag ber först att få förutskicka, att jag i hufvudsak gillar ifrågavarande författnings innehåll, såsom icke allenast nyttigt, utan jemväl af behovet påkalladt. Det är alldeles gifvet, att, då en reform vidtages, som på allra minsta vis ingriper i människors öden, så måste det alltid finnas någon eller några, hvilka deraf känna sig obehagligen berörda, men samhället kan aldrig gå framåt, utan att den enskildes intressen någon gång och i någon mån måste vika för det allmännas. Emellertid är jag öfvertygad, att ändamålet med författningen till fullo torde kunna vinnas, utan att skakningarne deraf behöfva blifva allt för känbara. Men jag har, som sagdt, ännu en anmärkning att framställa; den härleder sig icke så mycket från sjelfva författningen, som

Angående
befäl å svenska
handelsfartyg.
(Forts.)

Angående
befäl å svenska
handelsfartyg.
(Forts.)

icke mera dess tillämpning. Såsom Herr Ödman i sin motion framhållit, gifver denna författning anledning till stora utgifter. Jag vill visserligen icke underskrifva den summa af 125,000 kronor, som motionären angifvit såsom riktig, utan vill hellre hålla mig till ungefär hälften deraf, hvilket antagligen kommer sannolikheten närmare. Detta blir en känbar taxering på förut kompetenta personer för att å nyo styrka sin kompetens, från hvilken utgift de med allt skäl kunnat anse sig fria. De, som hädanefter ingå i sjömansyrket, få naturligtvis, liksom andra menniskor, söka skaffa sig bevis om kompetens till den befattning, de eftersträfvat. Man säger, att ifrågavarande onkostnad, fördelad på så många radier, är en småsak, men för min del kan jag ej gå in på ett sådant sätt att se saken. Jag tror att det blir en tung beskattning på en fåtalig och fattig klass af svenska folket och en beskattning, till hvilken det svenska folkets representanter gifvit sitt samtycke. Ja! jag anser det vara en tung beskattning på hela sjöfartsnäringen. Denna näring, som älskar friheten, söker ej och erhåller ej heller något skydd, men den fordrar, att icke onödigt belastas med bördor, och får sedan lefva i hoppet, att den tid skall komma, då den blågula flaggan åter skall fritt sväfva på alla haf, ej blott till landets ära, utan äfven till dess fördel. Herr vice Talman — mot det slut, hvartill Utskottet kommit, har jag ingenting att invända.

Herr Hedlund: Jag vill blott i motionärens frånvaro nämna, att vid behandlingen af denna motion, som äfven jag undertecknat, det var fråga om att i klämman införa någonting mera än en hemställan om en ajournering af den ifrågavarande författningen, men man var rädd att göra det, emedan frågan om uppskofvet var så utomordentligt vigtig, att man ej ville göra någonting, som möjligen kunde förlänga lösningen. Dock ingick äfven i beräkningen, hvad som äfven synes af motiveringen, en förhoppning, att Kongl. Maj:t skulle taga frågan om upphäfvande af författningens retroaktiva kraft i öfvervägande, i sammanhang med frågan om ajourneringen. Emellertid får jag till den förste talaren hembära mitt tacksamma instämmande i allt hvad han yttrade och skall vidare endast tillägga några ord, med anledning af den siste talarens varmhjertade och sakrika föredrag, hvilket jag med stort intresse åhörde. Det är ej skriket, som föregått utredningen, utan författningen, som gått förut. Skriket kom först, då man märkte, huru stor verkan denna förordning hade. Behovet af strängare föreskrifter för coopvardifartyg och äfven för ångbåtsfarten har mycket riktigt gjort sig gällande i Göteborg, och utan tvifvel är denna sak mycket att behjerta. Deraf följer dock icke, att de föreskrifter, som i detta syfte utfärdas, behöfva vara så beskafade, att de rent af blifva utförbara.

Friherre Stackelberg: Motionären har såsom skäl för sin begäran om uppskof med tillämpningen af ifrågavarande förordning hufvudsakligen anført, att i hans tanke »hela det vigtiga ärendet är i behof af närmare utredning». När jag sammanställer detta med Ut-

skottets förslag, kommer jag till den förmodan, att Utskottet hoppas det Kongl. Maj:t, Riksdagens bön förutan, skulle taga ärendet under förnyad ompröfning, och jag ledes så mycket lättare till en sådan förmodan, som jag sjelf vågar hysa samma förhoppning. För öfrigt vill jag förutskicka, att jag för min del, liksom den föregående talaren på stockholmsbänken, ingalunda har något att anmärka mot skärpta bestämmelser med afseende på kompetens att föra passagerarefartyg, utan tvärtom. Jag anser, att, om en förordning i detta ämne skall finnas, den måste vara så betryggande som möjligt för lif och egendom. Då vi ega navigationsskolor i riket, bekostade af allmänna medel, så synes det vara välbetänkt, att staten begagnar sig af de fördelar, de erbjuda.

Likväl har jag anmärkningar att göra mot ifrågavarande förordning, men de gälla, som sagdt, alls icke passagerarefartyg och i ringa mån ångfartyg; de gälla hufvudsakligen segelfartyg.

Denna förordning skulle inskränka området för oexaminerade befälhafvares befogenhet att föra fartyg till farvattnen innanför Skagen och Lindesnæs. Jag finner icke egentligen något orätt häri, men förordningen är redigerad på sådant sätt, att, om man noggrant genomläser densamma, paragraf för paragraf, man skall finna, att den knappast uttrycker hvad den åsyftar, och jag vågar tillika påstå, att i vissa fall dess föreskrifter äro omöjliga att tillämpa. Jag nämnde nyss, att en person, som ej är examinerad, får föra fartyg innanför Skagen och Lindesnæs. Hvarje svensk eller norsk man, som fyllt 21 år, är myndig och åtnjuter medborgerligt förtroende, men för öfrigt ej har genom examen ådagalagda insigter i navigation, får enligt denna förordning föra huru stort fartyg som helst inom de angifna gränserna. Jag tror, att detta är en nästan för stor frihet. Men icke nog med denna frihet; § 2 medgifver en ännu vidsträcktare, nemligen att hvarje fartyg, som är utrustadt endast för idkande af fiske eller annan fångst, får gå, såvidt jag förstår, hela världen rundt utan att behöfva vara försedt med examineradt befäl. Detta stadgande tillkom förmodligen med tanke derpå, att det svenska fisket ännu icke fått någon större utsträckning. Men man kan icke veta, om icke det kan när som helst inträffa, att ett tusen tons fartyg utrustas för hvalfiskfångst och går hela jorden rundt, utan att fartygsbefälhafvaren är examinerad. Det behöfver icke heller hafva någon examinerad styrman. Detta förefaller mig vara en brist i författningen, och jag tror att den knappast är menad. Af författningen framgår, å andra sidan, att en aldrig så skicklig och bepröfvad kapten, examinerad i högsta klass och innehafvare af befälhafvarebref, icke har rätt att t. ex. från Mandal till Farsund, två bredvid hvarandra men på hvar sin sida om Lindesnæs liggande platser, föra ett fartyg om 21 ton, d. v. s. icke större än en roslagsskuta, utan att tillika hafva en examinerad styrman ombord. Jag föreställer mig, att ett sådant fartyg icke behöfver större besättning än 3 à 4 man, inberäknadt kaptenen, och jag tycker det vara för mycket, att det examinerade befälet i sådant fall skulle utgöra hälften af besättningen. Går jag nu till 4 §, så sägs der, att för behörighet att föra befäl å handelsfartyg i fart bortom Skagen och Lin-

*Angående
befäl å svenska
handelsfartyg.
(Forts.)*

Angående
befäl å svenska
handelsfartyg.
(Forts.)

desnæs till hamnar vid Nordsjön — jag lägger tonvigt på Nordsjön — eller engelska kanalen till och med Brest eller annan hamn i Storbritannien och Irland jemte dithörande, dervid belägna öar, erfordras att innehafva styrmansbref och hafva uppnått 21 års ålder eller att innehafva befälhafvarebref; dock medgifves i visst fall undantag för dem, som förut fört fartyg i sådan vidsträckt fart. I 1 § stadgar förordningen, att hvarje fartyg, bestämdt till farvatten bortom Skagen och Lindesnæs, skall hafva en examinerad styrman. Går fartyget till andra ställen än ofvan nämnes, skall det vara fördt af befälhafvare, som innehar befälhafvarebref, och i författningen är stadgad bötesansvar för annan att gå utanför de bestämda gränserna. Men den ena gränsen är Nordsjön. Nordsjön har visserligen sina gränser likasom andra haf. Hvar dess norra gräns är, vet jag likväl icke. Man antager, att gränsen är en linie från Shetlandsöarne till någon punkt på norska kusten; men om den går norr eller söder om Stadt, vet jag icke. Somliga säga, att Nordsjöns norra gräns går nordligare, andra åter, att den är sydligare. Går fartyget öfver denna punkt, så är befälhafvaren osäker på, huruvida han bryter mot författningen och utsätter sig för bötesansvar. Svårigheter uppstå icke allenast å hans sida, utan äfven för domstolen, som skall döma i saken. Det borde derföre i författningen bestämdt sägas den gränspunkt vid Noriges kust, norr om hvilken en befälhafvare, som ej innehar befälhafvarebref, icke får föra fartyget. Jag tror, att man förledts till utlemnandet af sådan bestämmelse derigenom, att den gamla författningen hade ungefär samma ordalag; men enligt samma författning låg hela Noriges kust inom det område, hvilket en fartygsbefälhafvare fick besegla utan att vara examinerad. För min del anser jag, att i 1 § borde inflickas såsom gränsbestämmelse "alla norska hamnar". Då visste man hvad man hade att rätta sig efter, nu vet man det icke. Jag ber att härvid tillika få anmärka, att det visserligen kan vara godt och väl att hafva en geografisk gräns stadgad, utanför hvilken en fartygsbefälhafvare icke bör föra fartyget utan att sjelf vara examinerad eller hafva examinerad styrman med ombord. Men jag tror, att en geografisk gräns icke är ensamt för sig tillräcklig och ändamålsenlig, utan att man äfven bör taga hänsyn till en annan faktor, nemligen fartygets storlek. Härigenom skulle åtminstone den olägenhet, som nyss nämndes i afseende å fart mellan Mandal och Farsund, undanrödjas. Jag tror icke det vara riktigt, att en befälhafvare utan examen skall vara behörig att i Östersjön, Skagerrack och Kattegat föra huru stort fartyg som helst. Det är en villa, om man tror, att dessa farvatten äro lättare att navigera än andra. Hvar gränsen skulle vara, vet jag icke, men någon maximigräns för tontalet borde uppställas. Likaså tror jag det vara orätt, att ett så litet fartyg som endast 21 ton, för att få gå i Nordsjön, måste hafva både examinerad kapten och examinerad styrman. Äfven i detta fall borde efter min tanke ett visst tontal, t. ex 150 ton bestämmas, och för de fartyg som underskrida detta tontal borde det vara tillräckligt att hafva en examinerad befälhafvare.

Jag nämde nyss, att jag trodde, att ett fångstfartyg vore af författningen oförhindradt att gå jorden rundt utan examineradt befäl. Hvad 4 § 2 mom. stadgar derom, att "i vidsträcktare fart än ofvan är sagdt må befäl å fartyg föras endast af den, som innehar befälhafvarebref", tror jag svärigen kunna tillämpas på fiskefartyg, emedan åtskilliga fiskbankar, der svenska fiskare idka sitt yrke, ligga norr om den gräns som man antager Nordsjön hafva, t. ex. Stor-eggens bank utanför Ålesund, hvilken plats sålunda icke skulle få besökas, med mindre än fartyget hade examinerad befälhafvare.

Går jag sedan till 6 §, der det i mom. b för undfående af styrmansbref stadgas såsom vilkor "att hafva aflagt den i reglementet för navigationsskolorna i riket föreskrifna sjökaptens- eller styrmansexamen, eller, enligt förut gällande bestämmelser, skeppare-, sjökaptens- eller styrmansexamen af första eller andra klassen". så förmodar jag, att det är af glömska, som man icke inrymt rättighet äfven för dem att få styrmansbref, hvilka tagit styrmansexamen vid flottans stationers skolor, ty dessa examina motsvara fullkomligt de vid navigationsskolorna, och jag kan icke finna, att någon skilnad bör göras mellan dem.

I mom. c af samma § är vidare den fordran för styrmansbrefs erhållande uppsteld, "att hafva, efter uppnådd ålder af 14 år, farit till sjös i 36 månader, deraf minst 18 månader antingen å örlogsfartyg eller i utrikes handelsfart med större segelfartyg", inom parentes: "råseglare". Jag tror, att Kommerskollegium, som det åligger att utfärda dessa styrmansbref, skall få ganska svårt att bestämma hvad som är "större segelfartyg". Detta borde hafva varit närmare förklaradt, ty "råseglare" är ingen förklaring. Jag för min del vet icke rätt hvad som här menas med "råseglare". Är det fartyg som hafva rår, så finnes det många, ganska små, som hafva sådana, fasta eller flygande. Jag tror, som sagdt, att Kommerskollegium skall få ganska svårt att bedöma den saken, och jag anser därför ordalagen mindre lyckligt valda. De synas för öfrigt vara ordagrant hemtade ur den norska lagen, som är faststeld af storting och Kongl. Maj:t samt 20 år gammal, men jag kan ändå icke finna dem tillfredsställande.

Mot hvad som stadgas i 7 § för kompetens att undfå *befälhafvarebref* har jag en anmärkning, som icke torde vara oväsentlig.

Der föreskrifves nemligen såsom vilkor att hafva erhållit styrmansbref och derefter farit till sjös så och så länge. Jag tror det icke vara rätt att bestämma, att den sökande nödvändigt skall hafva *erhållit* styrmansbref. Meningens med denna § har troligen varit, att han skall vara *kompetent* att erhålla styrmansbref och derefter hafva farit till sjös 15 månader etc. Hufvudsaken är väl också, att han har de egenskaper och fullgjort de vilkor, som erfordras för styrman, utan hinder deraf att han möjligen icke innehar bref derpå.

För öfrigt instämmer jag i hvad Herr Peyron nyss yttrade med afseende på lösen för dessa bref.

Med Herr Axell är jag ense derutinnan, att öfvergångsstadgan dena böra vara sådana, att de icke drabba för hårdt.

Angående
befäl å svenska
handelsfartyg.
(Forts.)

Angående
befäl å svenska
handelsfartyg.
(Forts.)

Flere anmärkingar skulle väl kunna göras, men jag förbigår dem och vänder mig till 13 §, der det heter: "den, som utan att innehafva befälhafvarebref fört fartyg bortom Skagen och Lindesnæs, vare, då han till hemorten återkommer, skyldig att införa vederbörande sjömanshus-ombudsman styrka, att han fört fartyget endast i farvatten, der han, enligt hvad ofvan är sagdt, varit berättigad att föra fartyg. Åsidosättes denna föreskrift, vare bot från och med 10 till och med 100 kronor.

Jag har förut påpekat, huru vanskligt det är att veta, huruvida jag varit utanför Nordsjön eller icke. Detta är dock en svårighet, som bör kunna afhjelpas genom en ändring af 4 §; men jag undrar, om det kan vara öfverensstämmande med svensk rätt, att jag skall vara skyldig att styrka, att jag icke brutit mot en författning — och detta måhända hvar åttonde dag — vid äfventyr att eljest få böta. Har jag brutit mot författningen, så kan jag dessutom få mig ålagdt böter ända till 1,000 kronor. Jag tror, att denna § borde innehålla, att, när sjömanshus-ombudsmannen sådant fordrar, nämnda förhållande borde styrkas.

Äfvenledes instämmer jag med Herr Axell derutinnan, att jag icke anser det vara alldeles riktigt, att befälhafvare- och styrmansbref endast skola kunna ombesörjas genom korrespondens direkt med Kongl. Kommerskollegium. Detta borde äfven kunna ske genom sjömanshus eller offentlig myndighet i hvilken sjöstad som helst. Häre skulle ligga en lättnad, som icke kan anses annat än billig. Jag inser fullkomligt väl, att en central myndighet bör utfärda brefven, men jag kan icke se något skäl, hvarföre man nödvändigt skall direkt vända sig dit för att kunna erhålla sådant bref.

Kommer jag slutligen till formuläret för brefven, kan jag icke undgå att fästa uppmärksamheten derpå, att den enda egenskap för en svensk fartygsbefälhafvare, som dessa bref särskildt omtala, är, huruvida han är färgblind eller icke. Jag tror, att genom intagande af denna föreskrift har man åstadkommit detsamma som om man förbjudit den att föra fartyg, hvilken icke har normalt färgsinne, och i sådant fall anser jag det vara rättigare att för den färgblinde icke utfärda befälhafvarebref. Fäster man så stor vikt vid färgsinnet, så anser jag, att man handlat klokare, om man gått i författning om ett bättre signalsystem, så beskaffadt, att man blefve oberoende af ett sådant lyte, som färgblindhet. Det bör icke vara förenadt med någon oöfvervinnelig svårighet att få signaler som angifva både form och färg, så att äfven den färgblinde kan urskilja dem. Att färgsinnet skall vara den enda sjömannegenskap, som särskildt nämnes i brefven, tilltalar mig verkligen icke. För öfrigt är jag fullkomligt öfvertygad derom, att brist på uppmärksamhet, beslutsamhet och själsnärvaro vållat vida flera sammanstötningar och andra olyckor till sjös, än färgblindheten.

Då jag icke anser sådant lämpligt, gör jag nu icke heller något yrkande, men har likväl ansett mig böra här framlägga min åsigt i frågan.

Grefve Sparre: Redan den omständigheten att af de talare, som yttrat sig i frågan, hafva somliga funnit författningen för hård, andra för mild, under det att chefen för ett af de största rederibolagen här i Stockholm ansett den vara god, borde berättiga det omdöme, att Kammaren just i denna sak icke kan och bör vidtaga någon särskild åtgärd. Det har redan förut af en talare på stockholmsbanken blifvit anmärkt, att, under det man bland öfriga sjöfart idkande nationer vidtagit stränga försigtighetsmått, för att söka förebygga skeppsbrott, tillsattes äfven här i Sverige en komité för sådant ändamål, och jag tror en och hvar, som tagit kännedom om denna komités arbeten, måste erkänna, att den icke gerna kunnat gå mindre långt än den i detta hänseende genom förslaget till denna författning gjort. Komitén har följt alldeles samma grundsatser, som gälla i Norge, och vid sådant förhållande måste jag, i likhet med Herr Peyron, säga, att det väl icke måtte vara att gå strängt till väga, om en förordning, som uti många år tillämpats i Norge, nu slutligen äfven införes i Sverige.

Jag har för öfrigt just ingenting att tillägga till hvad Herr Peyron anført, men vill blott erinra derom, att redan för flera år sedan utfärdades här i Sverige strängare föreskrifter i afseende å kompetens att föra fartyg, ehuru då genom framställningar från våra kustfarare deri lemnades eftergifter. Komitén kunde väl icke gerna utsträcka denna behörighet att föra fartyg längre än den gjort, helst, på sätt den ärade talaren nämnde, det ju äfven nu är gjordt undantag för befälhafvare, som före den nya författningens utfärdande fört fartyg, så att de få gå lika långt, ehuru icke längre än förut.

Den siste ärade talaren har gjort åtskilliga detaljanmärkningar emot författningen, som det nu skulle blifva allt för vidlyftigt att besvara. Jag vill endast emot hans anmärkning om svårigheten att bestämma Nordsjöns gränser anmärka, att 4 § talar endast om hamnar vid Nordsjön bortom Skagen och Lindesnæs till och med Brest, och meningen dermed måtte väl ej vara svår att fatta.

Då nu emellertid icke något särskildt yrkande om ändring blifvit gjordt, inskränker jag mig till att anhålla om bifall till Utskottets hemställan.

Herr Sjöberg: I likhet med näst föregående talare kan jag icke annat än anmärka det egendomliga förhållande, som här egt rum, i det att af de talare, som yttrat sig i ämnet, någre hafva funnit den nu ifrågavarande nyss utkomna författningen uppställa allt för stränga fordringar, under det att andra ansett dessa fordringar icke vara tillfyllestgörande. Detta förhållande har erfarenheten många gånger förut visat, företrädesvis beträffande författningar, som utfärdas inom den administrativa eller ekonomiska lagstifningens område. Det är också lätt förklarligt, att meningarne kunna vara delade i en sådan fråga. Jag har efter författningens utfärdande varit i tillfälle att höra omdömen af kompetente personer tillhörande sjelfva handelsflottan, hvilka omfattat den senare åsigten, så att, om hufvudfrågan varit att åvägabrunga petitioner till regeringen och väcka rumor, såsom för-

*Angående
befäl å svenska
handelsfartyg.
(Forts.)*

*Angående
befäl å svenska
handelsfartyg.
(Forts.)*

fattningens motståndare gjort, hade det varit en ganska lätt sak att på samma sätt framställa anmärkningar i nyss antydda syfte.

Grefve Sparre besvarade i det hufvudsakligaste de anmärkningar, som blifvit gjorda derom att den nya författningen skulle våldföra de rättigheter, som, enligt äldre, ännu tills vidare gällande stadganden tillkomma dem, som vore befälhafvare och styrmän på svenska fartyg. Jag tillåter mig likväl att i korthet — ty den långt framskridna tiden förbjuder mig att ingå i någon vidlyftigare förklaring — erinra, att den nya författningen uppställer den ovilkorliga föreskrift att en hvar, som vill utöfva befälhafvare- eller styrmansbefattning å svenska handelsfartyg, skall vara myndig och i åtnjutande af medborgerligt förtroende. Detta stadgande kan väl icke anses vara för strängt? Vidare är, med undantag i fråga om vissa slags passagerareångfartyg, stadgadt, att svensk eller norsk man må, utan att hafva aflagt kunskapsprof i sjömansyrket, vara behörig att föra befäl å fartyg i fart inrikes orter emellan samt till främmande hamnar i Östersjön jemte öfriga hitom Skagen och Lindesnæs belägna hamnar, så att vid denna rättighet äro vederbörande bibehållna. I fråga om fart bortom Skagen och Lindesnæs till hamnar till och med Brest samt hamnar i Storbritannien och Irland är visserligen stadgadt, att dertill fordras att innehafva styrmans- eller befälhafvarebref, men detta kompetensvilkor inskränkes derigenom, att samma behörighet tillkommer den, som, utan aflagdt kunskapsprof, varit före författningens utfärdande vid sjömanshus inskrifven såsom fartygsbefälhafvare och styrker, att han fört fartyg i så vidsträckt fart. Beträffande åter de allmänna villkoren för rättighet att föra befäl å fartyg i vidsträcktare fart, äro väl dessa i viss mån strängare än hittills gällande, men den lindring deri är dock beredd, att den, som aflagt skeppare- eller sjökaptensexamen af andra klassen, enligt förut gällande föreskrifter, är berättigad att tillgodoräkna sig sådan examen enligt nu gällande reglemente, derest han styrker, att han efter examens afläggande fört fartyg i fart bortom Skagen och Lindesnæs under minst tre års tid.

Hvad Friherre Stackelbergs anmärkning, i fråga om bestämmande af begreppet Nordsjön beträffar, så ber jag att få erinra, att den förändring, som genom nu ifrågavarande författning gjordes uti förordningen af den 7 Maj 1842, i det att i denna senare talas om hamnar i Norge, Danmark och Finland, har sin grund i 33 § 2 mom i sjölagen, som stadgar, att på sådana fartyg skola föras anteckningar öfver observationer och lodningar med mera, ett åliggande, som efter sakkunnige personers utlåtanden, förklarats vara omöjligt att fullgöra, med mindre att befälhafvarne äro examinerade personer. Denna förändring grundar sig således på en af Konung och Riksdag gemensamt stiftad lag, som man vid författningens utfärdande måste respektera. Om begreppet Nordsjön möjligen skulle vara otydligt, så är det en sak, som troligen ganska lätt kan hjälpas, men att några olägenheter i fråga om den praktiska tillämpningen af författningen skola uppstå, vågar jag betvivla; likasom, då talas om fiske och fångstfartyg, man tänkt sig, att sådana fartyg i allmänhet gå till hamnar vid norska kusten eller andra hamnar vid Nordsjön.

Hvad slutligen den ifrågasatta utgiften beträffar, så lärer väl densamma få betraktas såsom en obetydlighet, och jag vågar påstå, att densamma knappast förtjenar afseende. Den beräkning deraf, som motionären gjort, är otvifvelaktigt allt för hög. När man kan få befälhafvarebref eller styrmansbref emot en utgift af *åtta till tio* kronor, så är väl utgiften icke så mycket att tala om, och att vid expeditionen af dessa handlingar måste tillämpas hvad gällande författningar stadga i fråga om stämpelpapper med mera, ligger i sakens natur. Det är derjemte blott i vissa fall, som sådana handlingar måste utfärdas, så att denna beräkning gäller i alla händelser icke i det omfång, som i motionen blifvit uppgifvet.

*Angående
befäl å svenska
handelsfartyg.
(Forts.)*

Herr Lind: Till följd af den långt framskridna middagstiden och herrarnes rop på proposition vill jag på förhand lofva, att jag ej skall blifva mångordig, men jag har blifvit uppkallad af tvenne talare på stockholmsbänken och synnerligast den nästföregåendes yttrande, att motionärerne skulle hafva feltagit sig i afseende på de kostnader, som föranledas deraf, att man enligt den nya förordningen ovilkorligen skall lägga in ansökningar om erhållandet af befälhafvare- och styrmansbref direkt till Kommerskollegium. För min del tror jag icke, att detta är något vilseledande; ty jag skulle kunna anföra flera exempel på, hurusom personer, hvilka begagnat enskilde kommissionärer här i Stockholm, fått betala 10 kronors arvode till dem, förutom de mångsidiga betygen som ock kosta pengar jemte lösen för de af Kommerskollegium utfärdade bref, så att den kostnad, som genom den Kongl. förordningen drabbar vår aktade handelsflottas befäl och underbefäl, alls icke i motionen är för högt beräknad. För öfrigt kan jag i denna fråga helt och hållet instämma med Herr Axell och får säga, att det är högst förunderligt, att dylika författningar kunna utkomma, som tillbakasätta den stora del af svenska folket, som egnat sig åt det besvärliga, men hederliga och för vårt land oundgängliga sjömansyrket. Det är icke för längesedan vi, då lotsfrågan behandlades, funno, att icke allt är som sig bör, och under sådana förhållanden kan jag icke se annat, än att regeringen borde fräntagas sin administrativa lagstiftningsrätt, hvilket utan olägenhet kan ske, då vi nu hafva årliga Riksdagar.

Öfverläggningen förklarades slutad, hvarefter Kammaren biföll Utskottets hemställan.

§ 5.

Efter föredragning af Andra Kammarens Tredje Tillfälliga Utskotts utlåtande N:o 7 (i samlingen N:o 16), i anledning af väckt motion om underdånig skrifvelse angående vidtagande af åtgärder för att ställa någon lifrätanstalt under allmän kontroll och garanti, yttrade Utskottets ordförande

Herr Lyth: Jag skall endast be att för Kammaren få påpeka, att i detta betänkande insmugit sig ett skriffel, ity att der i slutet står "på Stats-Utskottets vägnar" i stället för "på Utskottets vägnar; och jag vågar försäkra, att det varit helt och hållet ofrivilligt, som denna misskrifning tillkommit.

Vidare anfördes icke. Kammaren biföll Utskottets hemställan.

§ 6.

Föredrogos, men blefvo ånyo bordlagda:

Andra Kammarens Andra Tillfälliga Utskotts utlåtande N:o 7 (i samlingen N:o 17); samt

Lag-Utskottets utlåtanden N:is 16, 17 och 18.

§ 7.

Till bordläggning anmäldes följande inkomna ärenden:

Stats-Utskottets memorial N:o 38, med förslag till voteringsproposition i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut angående ifrågasatt bemyndigande för Riksgäldskontoret att under år 1879 utbetala viss andel af det för år 1881 ansagna lånebelopp till utförande af Södra Dalarnes jernvägsanläggning.

Lag-Utskottets utlåtande N:o 19, i anledning af väckt motion om underdånig skrifvelse angående skärpta straffbestämmelser mot fylleri; samt

Andra Kammarens Tredje Tillfälliga Utskotts utlåtande N:o 8 (i samlingen N:o 18), i anledning af väckt motion om aflåtande af underdånig skrifvelse, angående utarbetande och framläggande för nästa riksdag af förslag till ny härordning.

På förslag af Herr Sjöberg beslöts, att nämnda ärenden skulle uppföras främst å föredragningslistan för nästa sammanträde.

§ 8.

Föredrogos och godkändes Stats-Utskottets förslag dels till Riksdagens skrifvelse, N:o 13, till fullmäktige i Riksgäldskontoret, angående Riksgäldskontorets förvaltning under den tid som förflutit sedan början af 1878 års riksdag;

dels ock till nedannämnda Riksdagens underdåniga skrivelser till Kongl. Maj:t;

N:o 14, angående upphörande af föreskrifterna om insändande till Riksgäldskontoret af exemplar utaf markegångstaxor och revisionsberättelser rörande sjukvårdsanstalter;

N:o 15, angående tillämpning af den för åtskilliga jernvägsaktiebolag under viss förutsättning stadgade skyldighet till ökad amortering af erhållet statslån;

N:o 16, angående beviljade anslag till fortsättande af statens jernvägsbyggnader;

N:o 17, angående beviljande af vissa förmåner för enskilda jernvägsanläggningar; och

N:o 18, angående de i 63 § Regeringsformen föreskrifna kreditivsummor.

§ 9.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

Herr <i>N. Fosser</i>	under 10 dagar från den	7 April.
” <i>P. Hübinette</i>	” 10 ” ” ”	7 ”
” <i>Ch. Dickson</i>	” 4 ” ” ”	9 ”
” <i>N. Östling</i>	” 8 ” ” ”	9 ”
och ” <i>J. Mörtzell</i>	” 8 ” ” ”	10 ”

§ 10.

Justerades prokollsutdrag, hvarefter Kammarens ledamöter åtskildes kl. $\frac{1}{4}$ 4 e. m.

In fidem
H. A. Kolmodin.

Onsdagen den 9 April.

Kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

Herr vice Talmannen ledde i detta sammanträde Kammarens förhandlingar.

§ 1.

Justerades de i Kammarens sammanträden den 1 och 2 innevarande April förda protokoll.

§ 2.

Föredrogos, men blefvo för andra gången bordlagda:

Stats-Utskottets memorial N:o 38;

Lag-Utskottets utlåtande N:o 19; och

Andra Kammarens Tredje Tillfälliga Utskotts utlåtande N:o 8 (i samlingen N:o 18).

§ 3.

Till bordläggning anmäldes följande inkomna ärenden:

Stats-Utskottets utlåtanden:

N:o 10 $\frac{1}{2}$, angående regleringen af en del utgifter under riksstatens Fjerde hufvudtitel;

N:o 14, angående regleringen af utgifterna under riksstatens Attonde hufvudtitel;

N:o 15, angående regleringen af utgifterna under riksstatens Nionde hufvudtitel;

N:o 39, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående indragning af åtskilliga länsmansboställen samt upplåtelse af två nya sådana boställen inom Östergötlands län;

N:o 40, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående indragning af fyra länsmansboställen inom Jönköpings och Malmöhus län; och

N:o 41, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående nedsättning i arrendet för indragna fanjunkarebostället N:is 2 och 9 Hörja;

Bevillnings-Utskottets betänkande N:o 7, angående allmänna bevillningen; samt

Lag-Utskottets utlåtanden och memorial:

N:o 20, med anledning af väckta motioner om tillägg till 59 § af Kongl. förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 Mars 1862 samt 14 § af Kongl. förordningen om kommunalstyrelse i stad af samma dag;

N:o 21, i anledning af Första Kammarens återremiss af Utskottets utlåtande N:o 10 öfver väckt motion om antagande af en författning om skogseld; och

N:o 22, i anledning af väckt motion om förändrad lydelse af 47 § konkurslagen.

Kammaren beslöt, på framställning af Herr Sjöberg, att nämnda ärenden skulle uppföras främst å den föredragningslista, som för nästa sammanträde komme att upprättas.

§ 4.

Föredrogos och godkändes Bevillnings-Utskottets förslag till Riksdagens underdåniga skrivelser:

N:o 19, angående hvitbetssockertillverkningsafgiften; och

N:o 20, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition i fråga om förändringar dels i vigtsatserna för postförsändelser i följd af metersystemets antagande och dels i befodringsafgifterna för tidningar m. m.

§ 5.

I anledning af en nära anhörigs frånfälle hade Herr *Th. Flensburg* uti ingifven skrifvelse anhållit, att den honom förut beviljade ledighet från riksdagsgöromålen, hvilken tilländagått den 3 innevarande April. måtte varda förlängd till den 17 i samma månad; och blef denna anhållan af Kammararen bifallen.

Likaledes erhöll Herr *C. A. Gröbel*, på grund af företedt sjukbetyg, ledighet från riksdagsgöromålen under 6 dagar från och med denna dag.

Kammararens ledamöter åtskildes kl. $\frac{3}{4}$ 3 e. m.

In fidem
H. A. Kolmodin.